

Jöjjetek

III. év

1950 december.

11/12. szám

ÚJ KARÁCSONY

Teljesen igaza van annak, aki e cím olvasásakor megdöbben és azt mondja, hogy elég volt az újításokból. Az utóbbi időkben annyi minden új élmény ért bennünket, annyi minden új dolog történik a világban, legalább a karácsonyt hagyják meg réginek, annak ami volt, mert szinte már csak ez a gyermekkori emlékezés az egyetlen, amiben még régi önmagunkat újra tudjuk élni. Ebben az ellentmondásban annyi az igazság, hogy a karácsony mint történeti esemény, valóban nem új, hanem nagyon is régi. Már közel kétezer esztendeje annak, hogy abban a Bethlehem nevű kis falucskában megszületett Jézus, s ezt az eseményt történetileg megismételni nem lehet. Új karácsonyról ilyen értelemben valóban nem lehet szó. Nincs azonban igazuk az ellentmondóknak akkor, ha karácsonyt csak mint az emlékezés és ünneplés egy alkalmát hajlandók elfogadni, mert mi sem áll távolabb a keresztyénség lényegétől, mint ez, még akkor is, ha ünneplésünk és emlékezésünk tárgya a megszületett gyermek Jézus. Az ilyen féle „bethlehemesdinek” t. i. az a veszélye, hogy az ember akarva-akaratlanul, Jézust ismét bölcsőbe teszi, s úgy babusgatja, mint egy tehetetlen síró kisgyermeket. Tisztán kell pedig látnunk azt, hogy karácsony mint történeti esemény elmulott, Jézus ma nem pólyásgyermek, hanem a megdicsőült ur, az egék királya, s tisztán kell látnunk azt, hogy a keresztyénség lényege nem emlékezés, hanem egy, önmagát a pillanat cselekvésében megbizonyító magatartás, nem időnkénti ünneplés, hanem a léleknek egy állandó minősége.

Karácsony kezdet volt, reakciók sorozatát kiváltó szikra, események megindulásának a forrása, melyek ma már tengerre dagadtak. Nyugodtan mondhatjuk, hogy Jézus megszületése fordulópontot jelentett a világ számára, hiszen benne olyan valaki lépett az emberek társaságába, aki tökéletesen más mint a világ, tudni illik Isten szeretetének az inkarnációja. Ebben van éppen karácsonynak mint világtörténeti eseménynek megmérhetetlen nagy fontossága, mert ha lefelé irányuló erőhöz ugyanolyan lefelé irányuló erőt adok, akkor legfeljebb csak a zuhanás sebességét növelem, ha negatív elektromossághoz negatív elektromosságot adok, akkor legfeljebb csak a test telítettségét gazdagítom. Viszont ha egy zuhanó testtel szemben egy fölfelé irányuló még nagyobb erőt helyezek szembe, akkor ott az erők harca indul meg, s a zuhanásból emelkedés, röpiülés lesz, ha negatív elektromossághoz pozitív elektromosságot adok, akkor ott harc kezdődik, amelynek eredménye világosság, melegség és energia. Jézus Krisztus személyében Isten az emberek közé jött és ebből az ellentétből egy harc született meg, mégpedig a világ harca Istennel, az igazságtalanságnak az igazsággal, a gyűlöletnek a szeretettel, a pokolnak a mennyországgal vívott küzdelme, s ebből kristályosodott ki mint eredmény, a keresztyén, egyház, vagyis a hívők közössége, egy új ígéretnak, Isten országának hordozója a földön.

Lehetetlen meg nem látnunk azt az állandó harcot, amit karácsony s annak következménye még ma is, sőt ma talán

meghatványozott mértékben, minden pillanatban okoz. Ennek végső gyökere nem abban van, hogy a bethlehemi bölcsőtől kiindult egyház ma már milliós tömeggé nőtt, hanem sokkal inkább abban, hogy ez az egyház az embereknek egy minőségi jellegű szelekcióját jelenti, vagyis azokat gyűjti össze, akikben a hamissággal, gyűlölettel és pokollal szemben győzedelmeskedett az igazság, a szeretet és a mennyország. Ez az, amit képtelen a világ elfogadni, ez az amire önkéntelenül felel ellentmondással, hiszen az existenciája forog kockán: vagy megmarad annak, ami, világnak, vagy pedig önmaga lényegét földadva, átváltozik Isten országává. Érthető, ha a világ Jézus születése tényének a hitelességét magát támadja meg, hiszen ha sikerült bebizonyítania, hogy karácsony csak legenda, ezzel magát a fundamentumot tette tönkre. Hiábavaló próbálkozás ez, hiszen tényeknek — amikre milliós tanúk vannak — az ellenkezőjét bebizonyítani nem lehet. Veszített csata a világ csatája Krisztus ellen, a megvertetését látó ellenség kiált így: „Nem igaz, hogy Isten Fia született meg” — amint a maga tökéletes legyőzöttségét látó Kajafás próbálta a tényt meg nem történné tenni és üvöltötte oda a sirt őriző katonáknak: „Nem igaz, hogy föltámadott, mondjátok azt, hogy ellopták a testét!”

Karácsony csoda volt: Isten emberré lett. S e csodából csodák következtek: föltámadás, mennybemenetel, Szentlélek kitöltetése, Krisztus visszajövetelének ígérete. Mind olyan dolgok, amelyek emberi ész számára fölfoghatatlanok. Értelemmel lemérni karácsonyt nem lehet, senki sem tudja azt elfogadni, csak az aki hisz. S hinni is csak az tud, akinek hit adatik, más szóval az, aki önmaga bűnös lényét földadva hajlandó és képes átváltozni Krisztus orcájára. „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus” — mondotta Pál apostol, s ezzel rögtön arról is bizonyosságot tett, hogy a Krisztus benne való élésének egy kezdete volt: a damaszki uton való megtérés, amikor Saulusból Paulus, az ellenségből szövetséges és az üldözöböl mártír lett. A keresztyénné létel, mint megtérés, nyilvánvalóan egy pillanat eseménye, de a Krisztus arc kiábrázolódása, a tökéletességre való eljutás a történekek sorozatát kívánja meg. Ezért karácsony igazi értelmét minden ember csak akkor tudja megragadni, amikor benne magában születik meg Jézus és veszi kezdetét az a folyamat, amelynek beteljesedése a lélek üdvösségre jutása. Ilyen értelemben minden megtérés egy új Karácsony, amelynek azonban tovább kell folytatódnia abban, hogy: „Néki növekednie kell, nekem pedig alább szálalnom.”

Új karácsonyt ünnepelünk. Emlékezünk Krisztusnak, Isten Fiának a földre jövetelére s ünnepeljük a mi Megváltónknak bennünk való testét öltését. Csak igazán keresztyének tudnak karácsonyt ünnepelni, akiknek ez az ünnepelés nem csupán munkaszünetet, jó ebédet jelent, hanem bizonygatót, állásfoglalást, diadalmas hirdetését annak, hogy megszületett Krisztus, igen, valóban Isten Fia született meg!

(bi)

OLDOTT KÉVE

Lelkigondozói szolgálatunk hűséges munkása és a „Jöjjetek“ szerkesztője, Ungváry Sándor „átköltözött“ az Egyesült Allamokba. Nehéz szívvel váltunk el tőle, mert nagyon szerettük és mint munkatársat alig fogjuk tudni pótolni. Szolgált mindenkit és mindent aki és ami magyar és keresztyén volt. Szolgálat ez az elköltözése is, hiszen eltávozása előtt ígéretet tett a „Jöjjetek“ további szerkesztésére. Új állomáshelyén új szellemi és anyagi erőket kíván a „Jöjjetek“ számára toborozni.

Izsák-Gyarmathy László és Dr. Harsányi András után immár harmadik követünk hajózott át a nagy vizen, hogy ott élő testvéreink figyelmét arra a döbbenetes küzdelemre irányítsa, melyet a „Jöjjetek“ kis gárdája csendben, de annál nagyobb elszántsággal folytat negyedik esztendeje az Evangélium igazságainak gyakorlati megvalósításáért és az evangéliumi világnézet hirdetéséért.

Szeretettel köszöntjük új állomáshelyén Komjáthy Aladárt, központi irodánk volt diakonusát, aki október végén hagyta el Ausztriát, hogy megkezdje teológiai tanulmányait. Imádságos szeretettel gondolunk reá továbbra is s kérjük Istent, hogy jó és hű szolgát neveljen belőle, Magának dicsőségére és sokaknak üdvösségére.

Igy ritkulnak soraink, így indulnak mind újabb és újabb Követeink az egység jegyében és elhatározásában. Legyen utjuk és elhatározásuk Isten akarata szerint egyházunk és népünk összefogásában jó és eredményes szolgálat. Ne feledjék és emlékeztessenek erre másokat is, hogy az elhagyott Európa és benne Ausztria magyarsága, ha megkevesbedve is, de változatlan elhatározással viszi tovább a maga talán végzetes, ám meg nem állítható munkáját: testvérekké tenni újra, az idegenben és ellenségként egymás mellett élő embereket.

„Jöjjetek“ testvérek, örvendezzünk együtt a megszületett Jézusnak... túl és innen a nagy vizeken.

Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát, a római katolikus — protestáns együttműködés evangéliumi lelkü harcosa, november 7.-én meghalt. A 66 éves főpap 1947.-ben menekült ki Magyarországról, s azóta az USA.-ban élt.

Az ige fényénél

Jöjjön el a Te országod!

(Máté 6 : 10.)

Egy mélyen zengő eziüst húr vonul át emberi életünkön, az egész történelmen. Hangja komor, mégis reménykedő; benne világok bánata rezeg és világok reménysége ébred. Adventi vágnak, adventi szenvedélynek hívják ezt a hűrt és hangjának tiszta jegye itt van ebben az Igében: *Jöjjön el a Te országod!*

Nekünk szükségünk van egy másik országra, mert ez nem az igazi. Ebben csak a testünk van otthon és nekünk szégyelmünk kell ezt az otthonunkat. A lelkünk kivágyik innen, elégedetlen a földdel, a vegetatív étellel, a világ hiúságaival és csalódásaival. Ugy járunk itt, mintha egy fehércsú királykisasszony gonosz feketék közé tévedett volna. Jaj nekünk, ha megelégszünk ezzel a világgal, ha rajta túl levő célokat és értékeket nem látunk. Jaj nekünk, ha ez foglalja egybe örömeinket, ambícióinkat. Ennek a világnak minden szépségével és dicsőségével szemben azt mondja a te Lelked: én más vagyok, én a nagy rejtelmes egyén vagyok. A testbe öltözött különbség, aki azért különbözik, mert maga különb. A világot mindig azok mentették meg, akik elégedetlenek voltak. Ha fagyban valaki nem mozog, mert álmos, vízben fáradt, füstben szédeleg: örökre vége van. *Jöjjön el a Te országod!* Ez a vágy minél erősebb, annál biztosabb a menekülésünk.

Jöjjön el a Te országod! Milyen ez az ország és hol található fel? Nincsenek határai, nem politikai és nem földrajzi fogalom. Lélek ez, belső életminőség. Láthatatlan élő világ, amely úgy hatja át a történelmet, a személyeket, a dolgokat, mint az éter a tárgyakat. Itt is, ott is előtűnik egy-egy darabja: határain átlépsz, ha ott vagy egy

hivő gyülekezet kellős közepében, vagy ha imádkozó lelked egy jó tettet hajt végre. Egyik betegágy felett kiterjed, míg a másiktól mélyen távol esett, pedig egymás mellett vannak. Ma magasságait járod, holnap rajta kívül reménytelenül esengsz utána.

Nehéz leinnom ezt az országot, azért megnevezem azt az élő személyt, akiben maradték nélkül és teljesen megvan ez az ország, s aki mindenüvé magával viszi azt, ahol Őt befogadják. Ez az élő személy a Jézus Krisztus. Jézus személyében érezzük meg ennek az országnak füszeres éghajlatát: Istennek amaz örök szeretetét, amelynek úgy megcsap az illata, mint a Karszt-járót a Quarnero ózonja. Jézus személyében megismerjük ez országnak nagy lelki erőit és törvényeit. Megérezzük, mi a béke, mi a legfőbb jó, miért érdemes élni, és mikor nyereség a halál. Közelében átjár valami hősiesség és annak az országnak leszünk katonái, akik szelvednek és győznek. Jézus Krisztusban fog el a teljesség szenvedélye, mellette mássá, igazzá kívánunk lenni. Olyanokká, amintőknek Isten szánt és szeret látni. Benne célhoz érünk, rendeltetésünk megvalósítjuk, dekrétumainkat kivisszük és megbízatásunkat Istennek visszaadjuk.

Mi ez az adventi vágy? Az a szenvedély, amivel a torzó líheg az istenkép után, amidőn feléje hasonul. Amivel látja és szereti az elvetett mag a ringó kalászt, s megoszlatatásában is áldja, ami belőle támad és különb, mint ő. Amivel a gyökér szemléli sudarát s bocsátja egyre feljebb, villámos, édesveszélyű fellegekbe, halálos kockázat büszke gyönyörében. Adventi vágy: megérezése az Isten életitmusának, amellyel a megromlott világot és az elesett embert régi dicsőségébe visszahelyezi.

(Részlet Ravasz László: *Hazafelé c. könyvéből.*)

Az Ökumené életéből

Az Ökumené és a YMCA/YWCA világszövetsége rendezésében ökumenikus imaóra és istentisztelet volt november 13.-án este fél 8. órakor a salzburgi evangélikus templomban, melyet az alkalommal zsufolátság megtöltött a minden nyelvből és felekezetből való hallgatóság. Szolgáltak a református, lutheránus, orthodox, baptista, methodista és ókatolikus egyházak lelkészei. Magyar részről kb. 250-en vettek részt a felemelő ünnepségen. Lelkigondozói Szolgálatunk részéről megjelent három lelkipásztor és két

diakonus, akiknek nevében Nagy Ernő ref. lelkipásztor Biblia olvasással és imádsággal szolgált.

November 19.-én Villachban volt ökumenikus istentisztelet, amelyen Vargha László ev. lelkész szolgált, az AMPLSz képviselőjében.

*
GRELLINGEN községben (Svajc) csak 100 református él, a lakosság túlnyomó része római katolikus. Miután a reformátusok anyagi nehézségek miatt saját templomot építeni nem tudtak, a legnagyobbbészkatolikus község elhatározta, hogy 10.000 Frankot ad a reformátusok templomának építésére.

Gondolatok a magyar kálvinizmusról

Magyarnak és reformátusnak lenni különös sorsot, különös elhivatást jelent. Ezt a nemzeti és emberi vetületű sajátosságot a közfelfogás szívesen szűkíti le a magyar glóbusra. Ugy tekint rá, mint a magyar ugar hajtására, kissé pogány színezetű vergődésre, önmagába forduló, kifelé idegen, meg nem értő és meg érthető konok, elutasító magyarságra, mely a mult dicsőségét hajszojja, de lendületét vesztve viharban meghajlik.

Igy szűkül és kisebbittetik a „magyar vallás“ univerzalizmusa nemlétező faji és dohos szellemi keretekbe, mert a magyarságról kialakult felfogás nem képes vagy nem akarja István király annyiszor és annyiféle képpen idézett mondását, mely szerint csak több nyelvű nemzet lehet erős, a maga valódi pompájában megérteni. A nagy király szavait századokkal később született igények kielégítésére igyekeznek felhasználni és azok érdekében élnek vissza vele. István király a soknyelvű nemzetet aligha az idegen népek fiainak magyarországi eltérélyesedését értette. Róluk külön emlékezik meg Intelmeiben, mint idegenekről, kiket barátsággal és szeretettel kell vendéglül látni. De amikor a nemzet soknyelvűségéről beszél, latin allegoriával fejezi ki a magyar nyelv lírájával megfogalmazott gondolatát: ápolni kell a nemzet életfájának minden ágát, sokhuru hárfán csendüljön a magyar lélek, sokféle szóval szóljon a magyar, hogy dus ezer-rétűségéből szülessék meg a teljes és egyetemes magyarság, melynek ragyogó színeit semmiféle hatalom ne szürkíthesse azonossá.

Ez az első nagy király által felismert magyar élet-szükséglet valósult meg a reformáció idején is, amikor Luther és Kálvin tanai Magyarországon talán kisebb mértékben a római egyház reformját, mint a magyarság lelki és szociális felszabadítását és az idegen hódítókkal szembeni harcát szolgálták. Születésének pillanatától a magyar protestantizmus nemzeti ügyé lett. Igaz, a mezitelen karddal és mezitelen szóval küzdő magyarok szemét nem egyszer futotta el látásukat elhomályosítva a vér. De „két pogány közt egy hazáért“ ez a vér csorgott századokon át szakadatlanul.

Sorsteljes időkben a magyar protestantizmus volt hordozója a nemzeti lét és a magyar szellem egyetemességének. Ő hozta az országba a nyugati művelődést és vitte méltóképpen nyugatra a magyart. Nemzedékeken át formálja és kifejezője volt a magyar életnek, vérző időkben is nemeset és halhatatlant teremtvé. Feladatait elvégezve, nem maga ment ellenzékbe, hanem idegen erők nyomására felelt rezisztenciával és „rebellióvál“, más nemzeti elemeknek engedve át a megtartó kompromisszumok mivelését.

Ma ismét neheznek, talán legnehezebbek az idők, melyek felettünk járnak. A hazában élő nemzet nem protestálhat fennszóval, holott minden gondolata, véreinek minden mozdulása egyetlen tiltakozás a reá-bocsájtott szörnyűség ellen. Otthon ma nem tehetnek egyebet, mint hirdetni s a szívekben ápolni az Igét, mi a legerősebb fegyver, megvívhatatlan vár örök menedék. A végzendő feladatok reánk idegenbe szakadtakra hárulnak.

A mi lelkünkben egybeolvadt nemzet és keresztyén-ség. Akarva se tudnók a kettőt szétválasztani, egyiket a másik élébe helyezni. Sajátos vonásainknak ez talán legerősebbike. Tudjuk, csak elmélyedt és tiszta ke-

resztyénséggel és ugyanilyen magyarsággal állhatunk őrhelyeinkre, léphetünk a küzdőtérre. Minden szellemi érték pusztulása és fenyegetettsége idején magásra kell tartanunk egyidőben védekezve és támadva a szellem, a lelki és hitbeli élet zászlaját. Csak az igaz szavak nem röppennek el, csak a hittel végrehajtott cselekedet terem nemes gyümölcsöket.

Nekünk magyar kálvinistáknak fénylően kell hordoznunk hitünket és magyarságunkat, melyet rettenés nélküli prédikátorok s a hazáért meghalt vitézek emlékezete hagyott nehéz, de felemelő örökségként reánk. Az ő hagyományukat kell szíveinkben ápoljuk, hogy a magyar élet fájának kálvini hajtása termő maradjon a hontalanságban is. Nem alkudhatunk meg semerre, mert a nemzet mérhetetlen küzdelméből csak egész emberségünkkel, egész magyarságunkkal, egész kálvinizmusunkkal vehetjük ki méltón és hasznosan részünket.

De ideje, hogy kendőzetlen arcunkat mutassuk a világ felé. Ideje, hogy önmagunkban ismét diadalra vigyük az evangéliumi erkölcsöt, fényesítsük és ápoljuk az egyetemes magyarságot a magunk tisztasága által, hogy végre annak ismerjenek, akik vagyunk s lenni igyekszünk. Ideje, hogy valamennyien érezzük és higyjük: magyarság és kálvinizmus nem keret és forma, hanem sors és elhivatás. (Zy)

Köszönöm, Köszönöm, Köszönöm.

*Napsugarak zugása amit hallok,
Számban nevednek jó ize van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Zavart lelkem tegnap mindent bevallott:
Te voltál mindig mindenben minden,
Boldog szimatalásaimban,
Gyöngéd simogatásaimban
S éles, szomorú nézéseimben.
Ma köszönöm, hogy te voltál ott,
Hol éreztem az életemet
S hol döltek, épültek az oltárok.
Köszönöm az én értem vetett ágyat,
Köszönöm neked az első sirást,
Köszönöm tört szívű édesanyámat,
Fiatalságomat és büneimet,
Köszönöm a kétséget, a hitet,
A csókot és a betegséget.
Köszönöm, hogy nem tartozom senkinek
Másnak, csupán neked, mindenért neked.
Napsugarak zugása, amit hallok,
Számban nevednek jó ize van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Könnyebb a lelkem, hogy most látván vallott,
Hogy te voltál élet, bu, csók, öröm
S hogy te leszel a halál, köszönöm.*

Ady Endre.

ESCALADE

Az alatt míg mi magyarok a törökkel szemben védjük a keresztyénséget, Nyugat-Európában is éppilyen ádázul folyt a harc a megreformált vallás védelméért. S amint a török hódításnak sokszor egyetlen kis magyar vár is hosszasan ellenállt, Nyugaton is éppúgy egyetlen kis város is dacolhatott mindazokkal, akik időnként rátörtek a megreformált hitre. Ebben a harcban nagy szerep jutott Genfnek is. Ilyen esemény az „escalade”, magyarul létraostrom.

A reformáció az 1600-as évekig már megjárta első hódító körútját és meg is szerezte Európa felét. Kálvin ebben az időben már nem élt, de helyébe fel-

támadtak a jezsuiták. A jezsuita rend és a spanyol katolikus udvar a pápa irányításával nagy ellenreformációs támadást indít a protestánsok ellen. A harc a fejedelmekért és a városokért folyik, mert a „cuius regio eius religio” — „akié az ország azé a vallás” elvének a korszakában sokszor valóban a fejedelmeken fordult meg az országok vallása. Ha a pápa megnyerhetett egy-egy fejedelmet, vagy meghódíthatott egy-egy szabad várost, ezzel sokszor a népet is visszaszerezhetette a katolikus hitnek. S a 16. és 17. század fordulóján az ellenreformáció valóban nagy haladást mutatott.

bainál, amint a vasas-vitézeket buzdítja: Aki felhág a falakra, az a paradicsomba hág.

Az őrség azonban észre veszi a neszt és hirtelen lármát csap. Rögtön megszólalnak a lármaláncok és megszólaltatják a harangokat is. A lakosság felriad s zavarodott kiáltásokkal kirohan a fagyos éjszakába védeni a várost. Csak azt nem tudja senki, ki az ellenség. Ahogy viszont Genf egyik nagy fia, a katolikussá lett Rousseau leírja ezt a riadalmat: a fegyverét mindenki hamarabb meglelte mint a lábberijét. Az ellenség megtévesztésbe kezd s igyekszik másfelé terelni a genfiek figyelmét. Az ablakokon keresztül az asszonyok tüzcsovákat szórnak az utcára s a fénynél a férfiak felismerik egymást. Az őrség is eltalál két létrát s nagy embergomolyagot sodor le a sáncba a láncos golyóbis. Nagy veszboronákkal belülről is sikerül a kapukat elzárni, így az ellenség nagy része kint marad, elöcsapata viszont a városban reked.

TERVEK GENF ELLEN

Wartburg, Luther híres fészke visszavehetetlen volt, ezért a másik „szakadár Babilonra” Genfre irányult az ellenreformátorok érdeklődése. Ez közelebb van a pápa udvarához és katolikus birodalmak között fekszik. Az udvar tehát kiadja a jelszót, hogy vagy „meg kell téríteni” vagy el kell pusztítani Genfet.

Erre a feladatra vállalkozik a szavójai herceg s a spanyol király, akik mögött a francia udvar és a pápa áll. Főleg a pápa biztatja a herceget, hogy halhatatlanná lesz neve a keresztyénségben, ha Genfet meghódítja. A francia király szerződésben biztosítja ugyan a genfi köztársaság szabadságát, de maga a király is belátja, hogy a családok és hitesegek korszakában ezek a biztosítékok csekély értékűek. Ezért 1601.-ben titkon maga is értesíti Genfet, hogy támadás készül ellene. S a kis genfi köztársaság felméri a veszélyt. Látja, hogy nemzetközi téren sehol sincs hatékony támasza, mert mindenki a maga terhével bajlódik. Sajat erején túl csak Istenben bízhat és ezt azzal is kifejezi, hogy az istentiszteleti rendbe beiktatja a köztársaság védelméért szóló imát.

1602. decemberében, évekre terjedő titkos készülődés után, végre ostromra szánja rá magát a szavójai herceg. Titokban akarja meglepni a várost, ezért a hadsereg zömét mit sem sejtetően jóelőre Genf közelébe vonja. A katonák spanyolok, olaszok és távoli franciák. Tehát idegenek, akiktől nem szárvárogatható ki a készülődés.

ÉJSZAKAI OSTROM

Az ostromra a leghosszabb éjszakát választják. Ez az éjszaka a Gergely féle naptár-revizió előtt december 11.-ről 12.-re esik és 1602.-ben vasárnapra virradó éjjel. A csapat vezére felveszi az utolsó kenetet s megesküszik, hogy vagy győz, vagy élve nem tér vissza. A herceg maga a közeli Laroche-ban várakozik, hogy győzelem esetén újra bevezesse Genfbe az előre felszentelt

püspököt s karácsonyra misét mondatasson.

Az éj leple alatt megindul az ostrom s több száz válogatott katona fel is jut a falra. A polgárság mély álmát alussza, mindenütt csend honol csak a skót jezsuita hangja hallatszik a létrák lá-

ISTEN: SEGÍTSÉG

Reggeli fél hatra a genfiek megtisztítják a várost s az agg Béza alig értette meg, hogy az éjszaka mi történt, ahogy reggel az ostrom színhelyét megnézte. Béza a kálvini mű befejezője akkor nyolcvanhárom éves. Tehát mint a süket Beethoven, ő is a világtól elvágyva, inkább az égi melódiáknak élt. Egy ilyen régi melódia hangja a szabadulás láttán újra megragadja a nagy zsoldárszerzőt s a 122. Zsoltár szavaival felkiált: „Menjünk az Isten házába...” S ezzel az ijedtségtől ocsudó tömeget maga után vonva, fellép a szószelekre és felolvassa a 124. Zsoltárt a szabadulásról:

„Az Izrael nyilván mondhatja: Ha nem az Isten lett volna velünk, ha nem Ő lesz vála segítségünk Midőn az emberek sokasága nagy kegyetlenül támadt ellenünk; Elnyeltek volna ök elevenen, úgy felgerjedt ránk haragjuk. Minket teljességgel ama nagy habok vízzel elborítának szörnyen

Ránk omolván zugó nagy patakok... A nagy árvíz ránk rohana és már már elnyelé életünket, Dicséret az Istennek, hogy Ő minket az ő foguktól megszabadíta, hogy ök meg ne emésszenek bennünket.

Ez a támadás az egész protestáns világban nagy méltatlanságot szült. Anglia, s az akkor hatalmas Holland köztársaság, a német fejedelemségek sőt a francia király is szerencsekívánatukat fejezik ki Genfnek a szabadulás miatt. S Henrik a francia katolikus király a pápához méltatlankodó levelet meneszt. De a pápa VIII. Kelemen, kegyes szándéknak nevezi a herceg kísérlését és kéri Henriket, hogy mint a legkeresztényebb király, ne igazassa felettébb fel magát, ha „Isten szent szolgálatáról” esett szó, s ha a herceg el akarta pusztítani Genfet, a „szakadás” nagy fészket.

SZENT OROKSÉG

A herceg azonban szegyenben maradt, mert a svájci liga ébersége miatt Genf ellen nem lehetett többé vállalkozni. Hadvezére beváltotta szavát, mert a kudarc után valóban öngyilkos lett.

S a 124. Zsoltár tanúsága szerint a szent szolgálatban Isten is más feladatot mért ki Genfnek mint a pápa, századokra örálóul adván a megtisztított hit felett s rábízván a „protestáns Róma” szerepét.

Ennek az elhivatásnak és a szabadulásnak az emlékeztét ma is megünneplik Genfben s az ostrom decemberi évfordulóján a genfiek évszázadok óta olvassák a 124. Zsoltárt: „Ha az Isten nem lett volna velünk. (viski)

**Tengerentúlról
vagy Ausztriából
Beküldte-e már
megajánlását**

**A lelkipogondó Szolgálat
és
a Jöjjetek fenntartására?**

HÁROM PÜSPÖK

(Tanítómese felnőtteknek)

Volt egyszer, hol nem volt; még a királyról elnevezett hágon tuli vizezésen is tul; hol a friss levegőt kockába lehetne vágni, s egyre kisebb sik terekkel váltakoznak nagy hegyek; volt egyszer egy tartomány, melyet a népek és a krónikák Erdöntulának is neveztek.

Köröskörül időtől feketült és villámtól sujtott sziklás hegyek öveztek. Mint egy, a végzet ellen erodított roppant várat.

Háromféle nép és sok nemzetség lakta a tartományt, amely bizony különlegesen veszélyes sodrásu, fekete és halálos igézetü sorsot élt meg az időben. Talán a legfeketebbet és leginkább igézeteset minden elképzelhető sorsok között. Isten békéje ritkán virradt rá. Holott voltak, majd minden nemzedékében fiai, akik — előzve sokszor az egész nagyvilágot — tettek hősi erőfeszítést arra, hogy keresztyéni indulattal, türelemmel és jó akarrattal, szabadságot, jogot és nyugalmat teremtsenek mindeneknek, akik az időtől feketült és villámtól vert sziklás hegyek közt születtek.

Egyszer aranykora is volt a tartománynak... Csak annyit tartott, amíg elmész a templomba, vagy elénekelsz egy zsoltárt. S több rendben ismételték fekete korszakok következtek rá; gyász, pusztulás és halál. De a népek mindig emlékeztek az aranyra, mely oly kicsiny ideig szítalta szét a fényét. Ebből merítették erőt a türelemre és szabadságra, szépségre és emberi nagyságra törekvésükhöz. Mert számosan voltak a jók és a törekvők.

Egy időben élt ott három püspök. Java életüket lelétként anélkül, hogy egymás támogatására rászorultak volna. Jöttek idők, mikor e három pásztor ugyanazon népe szorongatásoknak volt kitéve. Híveik száma és hitelveik miatt ök eléggé eltértek egymástól. Am ekkor félretették a világ szerint való különbségeket, s a hatalom szorításának testvéri együttesben álltak ellen, népük védelmében. Tán a hajdankor aranya gyümölcsözött e munkában, de igaz, hogy a nyáj sokkal jobban fejlődött, mint akkor, mikor minden szabadsággal rendelkezett. Nincs hatalom és bőség, mely a lélek és együttérés, minden igazi gazdagság forrását pótolhatná. Ezt tanította és ebben volt egy a három püspök. Templomokat építettek és iskolákat, vigyáztak anyai nyelvük tisztaságára és lebontották a társadalmi válaszfalakat. Utazhattál a tartományban, s a legsötétebb években is testvéri szóval fogadtak, ha bekopogtattál valamely tető alá. Java részének élete egyszerűbbé és tisztábbá vált. Megvetették az üres címét, kerültek a nagy szavakat és a hamis beszédet, mert nem a szó cselekszik, hanem a lélek alkot.

A három püspök népét akkoriban kisebbségnek hívták azok, akik azt hiték, a számokban lévő hatalomnál fogva ök a többség.

Igaz, hogy ez a nép, a mi népünk, a világ szerint századok óta kisebbségben él. Istentől élni rendeltetett, már pedig ezt a fekete sorsot és sok terütl terhes állapotot sokáig el nem viselheti, ha rá nem áll a három püspök elvére. Ha hitágazataiban és pártjaiban célt lát és nem eszközt. Ha a számokban lévő hatalomért verseng, küzdelme meddő marad, s a kisebbségből töredékké morzsolódik. A talentumokat elvetélt népek bukása és elmerülése vár rá. Utját horpadó sirdombok és olvashatatlanná váló feliratok fogják jelezni.

Aki személy szerint is beszélt a három püspökkel, megvallhatja, hogy mindenikük gondolt erre. Megvilágosult lelkükből azért szólt oly messzehangzón a szózat: Isten rendelt egy és ugyanazon nép pásztorává, s közöttünk csak e pásztorlás emberi módjára nézve van különbség. Másként egy a hitünk és a célunk. S ez a szó nem is szó volt, hanem tett.

Sok-vezérü, kis nép vagyunk. Gondoljatok rá keresztyének — nem kicsinyiség e gyarló szavakkal elmondott mese veleje. Mi lenne, ha minden „vezérünk” a három püspök elvére állna? Számszerint talán már soha, de léleken és az ö értékeikben is, aligha lehetünk másként többség.

Oly különbségek vannak közöttünk, főként világ szerintiék, hogy lehetetlen lenne ez elvre állni? Köztük nem lett volna különbség?!

Az egyik az utolsó országbiro fia volt; fényes palotából szállt fényes palotába és imáját fényes szertartások közepette mondta. A más kettő faluról jött az ismeretlenségéből. Disztelen templomban prédikáltak: szürös szemü, fekete szakállu, spanyol jezsuita külsejü volt az egyik, kemény maradt. Szelid és modern volt a harmadik, kilencven éves korában a forrdalmár-költőért rajongott.

Ott a királyról elnevezett hágon tul, tudtak az ök igazáról. Már nem éltek, amikor a halás emlékezők a történelem pillanatnyi viharszünetében kies teret neveztek el róluk; Három püspök-tér..

Azóta uj földomlás temette be azt a teret; csupa csóva, pernye és üszök.. Keresztyének, mi lenne ha egyszer, amugy igazában, neki látnánk eltakaritani...? (— t. sz. i. —)

Láthatatlan forrás

A kiváló festőművész tárlatra készült. Lázás gyorsasággal dolgozott, egymásután szivta a méregerős cigarettákat, — mig el nem fáradt s a küzdelmet fel nem adta. Remekművet alkotó kezét erőtlennül leeresztette. Nem, nem meg — nézte a vásznat elkeseredetten. Elhunyt édesanyját akarta megfesteni emlékezetből és néhány, anyuska életében készült vázlat alapján. — Nem, nem meg, — mondotta, érzem soha senü tudnám megörökíteni. Kevés ahhoz az emberi erő, az akarat, a legnagyobb tehetség is. A vásznonról csak egy jószágos néni nézne a világra, csak öregsége, ráncos arca elevenedne meg, szegénységével. De az az asszony, aki benne, ott él a szivében, lelkében, mindennap más arcot öltve, — befejezhetetlen. Ahhoz nincs elég szín, ahhoz képest a legtökéletesebben megfestett arc is kísérlet. Ugy szeretné megeleveníteni, ahogy évtizedekig látta őt. Fialosnak, szépnek. Amikor minduntalan az ablaknál terem, ha valamelyik gyermek idejében nem jön haza. Vászonra kívánczik az is, az az esztendő, amikor férje, szegény édesapa váratlanul meghal. Anyuska látása, hallása megromlik, járása elnehezül, dus hajában egyre több az ősz hajsza. Csonka, befejezetlen lenne a kép; járása nélkül, melyben anyai, de anyai jószág segitenei akarás és lemondás volt. Hogy is lehetne megfesteni keze gyengéd érintését, simogatását, hangját, tartózkodását.

Személytelenségét, hallgatását, megértő mosolyát és mindentudó bölcs bölöngatását.

Vette a kabátját, kalapját, sétára indult. Egyik utcasarkon hosszasan elidőzött; azután tovább ment s egyszerre, szinte visszahökölve mondta magának:

— Csak most értem meg, miért nem lehet Istent megfesteni, vagy szoborrá formálni. Megmintázhatatlan. Egy mindenséget foglal magában. Arca hasonlíthatatlan. Nem is emberi hasonlatossággal. Talán több százezer év mulva jut, hasonul közelébe, a bünben, aljasságban elfajult emberi arc. Az Isten-arc fény, elemekből elemekre sugárzó erő, fü, fa, virág és az állatvilág felismerhetetlen keveréke.

— Éz Jézus? A róla készült képekről hiányzik az evangéliumi lélek, az Atya távolléte és némasága. A legtöbb kép a keresztfán függő élettelen testet példázza, csak példázza, mert még a legtökéletesebb kép is nélkülözi a gondolat mély szántását, holt sugarát.

Az élő Jézus, hogy kijelenthesse az Igét, ember, a legtökéletesebb ember, amig lát, figyel, jár, kél; de amint megszólal, cselekszik, már Isten fia. Ez a kettősség kifejezhetetlen, a benne rejllő, a felette uralkodó eredettel együtt.

A művész végigsimította homlokát, lehunyta lázasan égő szemét, úgy érezte, messzebb jutott, közel a láthatatlan és elérhetetlen forráshoz, az örök Alkotóhoz. (b. gy.)

Hírek a Nagyvilágból

HATVANHAROM katolikus szerzetesrend működését tiltotta meg a budapesti kormány.

A budapesti kormány által kinevezett hitoktatóknak tantervüket előzetes állami ellenőrzés alá kell bocsátaniok. A hitoktatóknak a hittanórákon kívül nincs joguk az iskola épületében tartózkodni s nem vehetnek részt a tantestületi konferenciákon. Fegyelmi büntetést a diákokkal szemben nem alkalmazhatnak és nem osztályozhatják őket. (La Vie Prot.)

MAGYARORSZAGON járt 1950. okt. 12—15 között Pradervand lelkész, a református világszövetség főtitkára és Hellstern lelkész, a svájci Hilfswerk vezetője. Utjukról beszámolókat tartottak, melyekben főképpen az intenzív lelki életet és a templomok erős látogatottságát emelik ki.

RIO DE JANEIROBAN szépen szervezkedik az új magyar protestáns gyülekezet. Egyelőre Apostol János Sao Paulo-i ref. lelkész jár át havonta egyszer s tart istentiszteleteket és időközönként urvacso-raosztást, a riói magyarok azonban remélik, hogy még ebben az évben megoldódik az állandó lelkiszolgálat kérdése s így kezdetét veheti a rendszeres vallási nevelés is.

„A nemzeti megégyesülés útja” címen közöl cikket egy amerikai magyar nyelvű havilap. — Különösképpen idegen nyelvterületen kellene jobban ügyelnünk a magyar nyelv tisztaságára, különben az utókor az ilyen fajta „magyar” emigrációs sajtóról csak mint „siralmas krónikáról” fog megemlékezni.

Az Udvladsereg munkáját Csehországban betiltották.

100 ÉVES az osztrák Biblia Társaság. A Brit és Külföldi Biblia Társaság 1850.-ben létesítette első lerakatát Bécsben, ebből fejlődött ki az osztrák. B. T. (EPD)

A zürichi református egyház 1949. évről szóló jelentéséből kitűnik, hogy Zürich kanton lakosságának 77%-a református. Az elmúlt évben 669.-en tértek be az egyházba, ezek közül 570.-en a r. k. egyházból jöttek. Kitértek összesen 425.-en, ezek a r. k. egyházba összesen 72.-en. (EPD)

Barth Károly professzort tiszteletbeli tagjául választotta az American Aca-

demy of Arts and Sciences (Boston). Ez az első eset, hogy ez a természettudományi akadémia theologust választ disztagjául.

A VALDENS (olaszországi református) egyház jelenleg széleskörű evangélizációs munkát végez. A hívek lelkészeik vezetésével utcákon, tereken sőt mozikban és színházakban hirdetik az evangéliumot, melynek hatása az olasz lakosság körében igen nagy. Hogy ezt a hatalmas munkát igazán értékelhessük, tudnunk kell, hogy a valdens egyháznak csak 25.000 tagja van. (EPD)

SPANYOL katolikus püspökök beadványt intéztek a pápához, melyben kérik, hogy az egyház hirdessen új ünnepet „Krisztus a munkás” címen. A beadványban hivatkoznak arra, hogy Jézus fiatalabb korában mint ácsmester működött.

Spanyolországban fokozott erővel folyik az evangéliumi egyházak munkája. Különösképpen az ifjúság aktív, bár az állam részéről még mindig sok akadályt gördítenek az egyház szabad működése elé. (ÖPD)

Kis karácsonyi ének

Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnapután az angyalok
Gyémánt havat hoznak.

Szeretném az Istent
Nagyon dicsérni,
De én még kisfű vagyok,
Csak most kezdek élni.

Isten-dicséretre
Mégis csak kiállok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.

En is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.

Uj csizmám a sárban
Százszor bepiszkolnám,
Csak az Urnak szerelmemet
Szépen igazolnám.

(Igy dudolgattam én
Gyermek-hittelt, bátran,
1883
Csuf karácsonyában.)

Ady Endre.

BELGUMBAN csak valamivel több mint 10.000 protestáns és, de ezek is több felekezethez tartoznak. Legtöbben vannak a reformátusok, számban utánuk következnek a lutheránusok s aztán az anglikánok. Az egyházak nagyobbik része szövetségbe tömörült, melyet az állam is elismer. Ezt a szövetséget szeretnék többen egy egységes egyházzá kifejleszteni, ez az egység azonban mindeztideig nem tudott létrejönni. (EPD)

A svéd parlament 89:24 arányban elutasította azt a javaslatot, mely az egyház és állam szétválasztását tervezte.

A finnországi orthodox egyház elhatározta, hogy nem a moszkvai, hanem a konstantinápolyi ökümenikus patriarchát ismeri el. (EPD)

A finnországi Tammerfors község mohamedán gyülekezete, melynek 200 tagja van, mecsetet akar építeni. Ez lesz Európa legészakibb fekvésű mohamedán mecsete, melynek építési költségeit nagy részben Szaudi Arábia vállalta magára. (EPD)

ANGLIABAN száz évvel ezelőtt (1850.-ben) alakult meg újból a római katolikus egyház. A „Britannica Book of the Year” adatai szerint jelenleg Anglia 44 millió lakosából kereken 2 és fél millió a római katolikus. (EPD)

Az anglikán egyház york-i egyházmegyéje legutóbbi ülésén foglalkozott a németországi DP táborok kérdésével is s ezzel kapcsolatban kérte a lelkészeket, hogy az Angliában élő hontalanokat szeretettel fogadják be egyházukba.

A WASHINGTONI kongresszus 1867.-ben hozott törvényt a vatikáni követség végleges bezárása felől. Az angol vatikáni követ kiküldése szintén nincs törvény által szabályozva. Mexicóban száz év óta nem volt vatikáni követ, a Kanadában is csak most akarják azt bizonyos körök bevezettetni. (RL)

Protestáns assurancekkel több mint 20.000 DP. érkezett meg ez év szeptemberéig az USA.-ba. Az új DP. törvény életbe léptével ez a szám rohamosan emelkedik, máris több mint 10.000 új protestáns assurance érkezett a new-yorki hatóságokhoz.

Az USA.-ban megalakult az egyesült ukrán orthodox egyház.

Karácsonyi mese

Csillagok miriádjai világítottak a kicsi erdélyi falu felett, friss, puha hó ölelte körül a csizmáját Aron bácsinak, ahogy bejött a szomszédból, hogy együtt örvendezzek velem. Ott ültem a jó meleg szobában, az illatos karácsonyfa előtt, alacsony széken, hogy a lábaim leérjenek a padlóra. És boldog voltam. Amuldozva néztem a csillogó holmikát, hallgattam a tűz vidám patogását.

— Künn olyan hideg van, hogy rittyeg a szindely! — jelentette Aron bácsi és vidámság bujkált a szemében, amint zuzmarás bajuszát törölgette. — Ilyen kemény tél lehetett akkor is, amikor a lovak szarva elfagyott.

Örvendeztem, hogy Aron bácsi eljött, mégsem feleltem semmit, csak a szememmel intettem neki, hogy lépjen közelebb a karácsonyfaéhoz.

— Tréfálkozó kedvében van, Aron bácsi! — kacagott az akkor még vidám anyám s fénylő szemmel nézte a fehérhaju öregembert.

Aron bácsi lerázta magáról a fagyos hószemeket s akkor így szólt:

— Boldog karácsonyi ünnepeket kívánok, hogy éljenek erőben, egészségben, békességben.

Apám felállt az asztaltól, elébejött Aron bácsinak és kezét nyujtott.

— Viszontkívánjuk, — mondta. — Engedje meg az Isten Ófelsége kijed-

nek is, hogy erőben, egészségben, békességben élhessen.

Ültünk csendben, nem kívánt beszélgetni senki. Csak a tűz pattogott.

— Mondjon mesét, — kértem Aron bácsit. — Valami szépet.

A fehérhaju öregember hosszasan nézett rám s aztán elkezdte a mesét. Lassan, minden szót megfontolva. A Szeretetről szólt a mese. Elindult a Szeretet, aki a csörgedező patak forrásánál lakott, hogy átölelje a világot. Ment, ment, hetedhétországon át, az óperenciás tengeren is túl. A szívem összeszorult, megmarkoltam izgalomban anyám karját, ahogy szegény Szeretet vergődését hallgattam.

— Nem tudta átölelni a világot! — jelentette ki végül Aron bácsi.

— Nem? — kiáltottam sértődötten, mert az eddigi mesékben mindenki megkapta a maga jutalmát, vagy büntetését. — Miért nem? Biztosan nem harcolt eléggé bátran a fekete király és hadserege ellen.

Aron bácsi megrázta fejét. Sok-sok komolyság volt a tekintetében.

— Gyenge volt szegény. És ahogy a világot járta egyre gyengébb lett.

Sirva fakadtam. Anyám átölelt s égő arcát az enyémhez nyomta.

— Miért nem segítettek neki az emberek? — kérdeztem zokogva s gondolatban megpróbáltam alakká for-

málni a mese bukott hősét, hogy még jobban sajnálhassam.

Aron bácsi tünődőnek látszott.

— Az emberek? — kérdezte szinte önmagától. Igazad van, az emberek segíthettek volna. Talán egyszer meg is teszik. Egyszer...

— A fekete király és hadserege mindig olyan erős lesz? — kérdeztem s abban reménykedtem, hogy Aron bácsi nemet mond.

— Mindig! — bólintott határozottan. Talán még erősebb is. Talán olyan erős, hogy megpróbálja a Szeretet felkutatását a csörgedező patak forrásánál.

— Meg is öli? — kérdeztem szivszorongva.

— Nem, — rázta meg fejét Aron bácsi és megsimogatta az arcomat. — Nem tudja megölni, mert nem találhatja meg. A Szeretet nem jár a fekete király és serege útjában. Mindig más-hol lesz. Egyszer mégis átöleli a világot. Egyszer, amikor az ő fehér serege lesz nagyobb.

Aron bácsi meséje sohasem aludt ki bennem. Rémuletesen hideg és meghittelen meleg karácsonyaim idején belémharangoztak a rég elporladt őszhaju ember szavai. A mese egyre elevenebb valóság lett s a fekete és fehér sereg erőviszonya azóta sem változott.

A napokban találkoztam egy másik ősz emberrel. Eppen olyannak láttam őt, mint Aron bácsit. Rámosolyogtam s ő hirtelen azt kérdezte tőlem:

— Szokta a Bibliát olvasni? Nos, ha igen, ott mindenre feleletet kaphat.

A TOR

(Részlet Wass Albert: Ember az országút szélén c. regényéből.)

— Eltemettük Annát. Ott voltak a rokonai mind és sirtak. Sirásuk őszinte volt, mert Anna sokat segítette őket. Még Andorás is átjött a hegyen, pedig ez nagy szó volt, mert Andorás nagyon öreg volt már. Alig volt haja s a fogai is kihullottak és botra támaszkodva járt, görnyedten. De azért eljött. Jól esett nekem, hogy Andorás eljött. Mert azóta, hogy elbucsuztunk tőle fent a Lóhavason, nem járt nálunk.

— Mikor Andorás megérkezett, ott álltunk már mind kint az udvaron a ravatal körül. Gyalogosan ereszkedett alá a hegyről, láttuk már messziről, ahogy az irtás szélén botjára támaszkodva közeledett és én csodálkoztam először ezen, mert a Lóhavas bizony még úgy a hegyen át is jó öt órányi gyaloglás volt. Dekésőbb aytán megértettem, hogy ez nem is lehetett másként. Andorásnak el kellett jönnie Annához.

— Kissé lihegett a járástól, mikor odaért az udvarra. Szája nyitva volt, ahogy körülnézett az emberekben és látni lehetett, hogy a fogai már mind kihullottak. Aztán meglátott engem és odajött. A görcsös botot jobb kezéből áttette a balba és nagy fekete jobb-ját kinyujtotta felém. „Nyugodjék békében“ mondotta és érdes tenyerével fogva tartotta a kezemet „derék

asszony volt maga mellett, amilyen egy asszony kell legyen, olyan. Nyugodjék békességben“.

— Ennyit mondott Andorás és ez több volt nekem, mint amit az összes többiek együttvéve mondtak, több, mint amit a pap mondott a ravatalnál meg a sírnál. Mert egyik sem mondtotta meg úgy az igazságot, mint Andorás. „Amilyen egy asszony kell legyen, olyan.“ Igen, Anna olyan volt, amilyen egy asszony kell legyen az ura mellett. Anna úgy nevezett engem: az uram. És én azt mondtam Annáról: a feleségem. És ez a viszony egy életen keresztül tartott. Az én fiaim már csak „férjek“ voltak és a menyeim „nejek“, ami azt jelenti, hogy a nője. Emmi valóban csak a nője volt Jancsinak és ezért nem tudta megérteni, hogy előttem nem lett volna szabad színfázat játszania azon a temetésen, mert nekem Anna a feleségem volt.

— A temetés után megtartottam a tort. Nem uri szokás, de Anna nem az urak közül származott és én tartoztam neki ezzel. És azonkívül is. Van ebben a szokásban valami ősi, primitív tisztességadás. Szer-tartás, amit nem illet volna elhagyni.

— A pap engedelmet kért és elment. Jancsi és Emmi is elbucsuztak. „Holnap reggel hivatalban kell lennem“ motyogta Jancsi, de én tudtam, hogy nem szeretnek együtt lenni a paraszttal és restellik, hogy Annát nem temetőbe temettem és azért mennek el. „Erid-jetek csak“ feleltem és szinte örvendtem, hogy elmentek. Igazán csak azok maradtunk, akik eleitől fogva Annához tartoztunk. Leültünk az asztalhoz. Agnes

Hogy ki tud nagyobb atombombát előállítani? Hogy minden öt ember mellé egy puskás ör kell? Hogy ez a kasszárnya itt rövidesen újra katonákkal telik meg? Ez mind — mind olyan dolog, amelyen sirni lehet. Amikor majd az emberek megtudják az Igazságot, nem lesz szükség puskás örré és az egyebekre. Az Igazság és a Szeretet egy és ugyanaz!

— Amikor a fehér sereg nagyobb lesz, — mormoltam magam elé.

— Ugy van, — s láthatóan kapott a szón, — amikor a fehér sereg nagyobb lesz, mint a fekete...

Megemelte a sapkáját és eltűnt egy épület sarkánál.

Amulva néztem utána. Honnan ismeri ez az ember az én hajdani mesémet? Micsoda különös hatalmak incselkednek velem? Vagy talán közeleg az a karácsonyest, amikor a fehér sereg legnagyobb lesz a világon? Talán ennek a seregnak a toborzóját sugják a fülekbe ösz emberek, akik az élet és halál mesgyéjén állanak? Csupa talán, csupa kérdés, csupa töprengés, de ma — amikor a fekete király vadul gyűjti seregét, hogy elindulhasson a tiszta forrás felé, a Szeretet otthona ellen, — igenis ma, bujdosásban, megalázva és megalázkodva — inkább mint valaha hiszek a fehér sereg győzelmében. Valom, hiszem, hogy eljön az a csillagfényes est, amikor sugárzó gyermekarc fölé hajolva egy zuzmarás bajszú ösz ember befejezi a mesét: liliomkarjával a Szeretet átölelte a világot... (réh)

Az igazhitű

Ozmán Bagdadban lakott és gazdag kereskedő volt. Háza a főutcára nyílt, s mindenki szívesen járt hozzá vásárolni, mert jó árut adott és soha senkit be nem csapott.

Estéknél amikor üzletzárás után háza tetején üldögélt és feketekávéját iszogatta, gyakran gondolt vissza élete elmúlt idejére, amely bizony nem szükködött harcokban és megpróbáltatásokban. Ifjúságában szegényen kezdte, sok csapás is érte, de ime, mire szakállá megöszült, vagyona tetemesre növekedett, fiait becsülettel fölnevelte, leányait tisztességgel férjhez adta. És egész életében soha senkit be nem csapott, társait meg nem károsította, koldust nem engedett el üres kézzel és kora ifjúságától kezdve még egyszer sem mulasztotta el az esteli imádságot háromszor elmondani. Igen, Ozmán igazhitű volt és Allah a tudója, hogy az esteli imádságot minden nap legalább háromszor elmondotta.

Történt azonban egyszer, hogy Ozmánnak hosszu kereskedelmi utra kellett mennie, s mikor onnan késő éjszaka fáradtan hazaérkezett, annyira ki volt merülve, hogy azonnal végignyult az ágyán és elaludt. Bizony az esti imádság ez alkalommal, életében először, elmaradt. Nyugtalan is volt az álma s éjjel után két óra felé arra riadt föl, hogy valaki rázza a vállát. Rémülten ugrott föl, s akkor látta, hogy ágya előtt egy idegen férfi áll, aki, mikor

észre vette Ozmán csodálkozó tekintetét, jóságos de szigorú hangon így szólt:

— Ozmán, te ma nem imádkoztál!

— Tudom uram, felelte ő csendesen, s e miatt el is vagyok keseredve nagyon.

— Azonnal kelj föl, szólt az idegen, s mondd el az esteli imádságot vezeklés képpen hatszor.

— Igenis, serénykedett Ozmán s mikor már ágya előtt állt halkán megkérdezte: De hát ki vagy te tulajdonképpen, uram?

Az idegen elvigyorodott és gunyosan felelte:

— Én vagyok — az ördög. S azzal amint jött, egy pillanat alatt el is tűnt.

Iszonyattal rogyott le Ozmán az ágya szélére és sokáig dermedten ült. Aztán fejét két öklére támasztva hosszan gondolkodni kezdett. S minél tovább gondolkodott, annál nyugtalanabb lett és annál kevésbé volt megelégedve önmagával. Mikor a felkelő nap első sugarai betévedtek a szoba ablakain, azt látták, hogy Ozmán még mindig ott ül az ágya szélén, fejét az öklére hajtva és szép fehér szakállán sűrűn csorog le a könny.

S akkor Ozmán letérdelt és imádkozni kezdett. Nem az esteli imádságot mondotta el, nem is háromszor, hanem könnyezve és bűnbánattal, egyszerű szavakkal de szívből könyörgött, szóval Ozmán valahogyan egészen másképpen imádkozott, mint eddig.

És attól kezdve nem volt Bagdadban vidámabb és boldogabb ember Ozmán-nál. (ff)

volt a háziasszony, a Lajos özvegye. Ő már egy hónapja nálunk lakott akkor a gyerekekkel. Jobb oldalamon Andorás ült, mert ő volt a legidősebb vendég. Baloldalomon a fuvaros-sógor. Két legény hordozta körül a bort, Anna rokonságából azok is. Kezembe vettem a poharat. „Bucsuzunk tőled, Anna“ mondtam és erre mindenki felállt és mindenki kezébe vette a poharat. Várták, hogy még mondok valamit, de én nem mondtam. Én valóban bucsuztam Annától, ott az asztalnál, melynek terítékét harminc esztendeig az ő keze ügyelte, azok között az emberek között, akik hozzá tartoztak. „Ha megbántottunk a földi életében, bocsásd meg nekünk azt odaátal, mert hogy gyarló emberek vagyunk, azért.“ Ezt Andorás mondotta mellettem és ezektől a szavaktól könnybe lábadt a szemem, először azon a napon és jobb karommal átöleltem az Andorás rokkant vállát és balkezemmel számhoz emeltem a poharat. Ezt tette Andorás is és mind akik ott voltak bennünket néztek és tudták, hogy egy régi számadást egyenlítettünk ki ott, az Anna torán és valamennyien némán itták ki a borukat az Anna emlékezetére.

— És akkor következett a legcsodálatosabb dolog. Éppen visszaültünk mind az asztalhoz és még senki sem szólt egy szót sem, amikor kinyílott az ajtó és az ajtóban megjelent egy idegen ember. A hegyeken tuli románok viseletét hordta. Kezében egy koszorút tartott és körülnézett rajtunk. Aztán levette a kalapját és illedelmesen köszönt. Románul. „Adjon az Isten békességet.“ Felálltam és tettem egy lépést feléje.

Ekkor megindult az ember és megállt előttem. „Ugy látom, későn érkeztem“ mondotta „ezt hoztam annak, aki meghalt s ezt meg neked, uram“. S felém nyújtotta a koszorút, meg egy levelet. A koszorun széles fehér szallag volt, a szallagon két név: „Ilonka, Dimitre“. Agnes átvette az embertől a koszorút és láttam, hogy könnyek szántják végig az arcát. Én átvettem a levelet. Intettem a legényeknek, azok az idegen embert az asztal végéhez vezették, leültették, tányért s poharat tettek elébe. Visszaültem a helyemre és felbontottam a levelet. Ennyi volt benne, az Ilonka szálkás betűvel: „Jaj, édesapám, jaj...!“

— Néztem ezt a három odasikoltott szót a gyűrött levélpapíron és éreztem, hogy könnyek folynak végig az arcomon és hallottam az Ilonka hangját a szavak mögött. Az emberek némán ültek az asztalnál, mindenki engem nézett és senki sem szólt. Aztán megtörültem a szememet és intettem a legényeknek, hogy töltsenek bort. Kezembe vettem a poharat és fölálltam. „Bucsuzik tőled, Anna, a leányod, aki távol van s a fiad, aki még távolabb, idegen földben... s mi ez ellen nem tehetünk, Anna, mert ez már az Uristen dolga s nem a mienk.“ Mind felálltak és kiitták a borukat. Mikor leültünk, megszóltalt az asztal végiben az idegen. „Béke a halottnak, béke e háznak s adja az Isten, hogy akik szeretik egymást, azok összekeverüljenek mind, újra...“ Aztán az asszonyok behozták a tyuklevest és mi enni kezdtük az Anna utolsó ebédjét.

ÖREGEK, ROKKANTAK, BETEGEK

Igen, ők azok, akikről nem szivesen bucsuzik a kivándorló, mert torkán akad a biztató vagy ígérő szó.

Ők azok, akiknek „már százszor megmondták“, hol tapintatosan, hol kevésbé tapintatosan azt, hogy ne áltassák magukat, „és különben is örüljenek, hogy egyáltalán...!“

És az öregek megpróbálnak szót-fogadni.

Örülnek annak, hogy még nem is oly régen valaki vagy valakik Nagypának vagy Edesanyámnak szólították őket. Örülnek annak, hogy ötven vagy még több esztendő élhettek a család ölelésében. Örülnek annak, hogy megfutott örömkre gondolhatnak. Örülnek annak, hogy lelkük olykor ráborulhat egy-egy fényképre, régi levélre... vagy messzi, csendes békés sirhalomra. És örülnek annak is, hogy tisztességben öregedtek meg, és hogy ennek a tisztességnek van egy fellebbezhetetlen Birája is! Örülnek annak is hogy a nagy Regisztrátor kartotéklapján nem évszámok vannak, még csak nem is testi-lelki kondíciós adatok, hanem egyetlen szó: Szeretet!

És matatnak örömeik felé a betegek meg a rokkantak is. Örülnek annak, hogy még nem is oly rég nekik is ép-egész volt: a kezük, a lábuk, a csontjaik, a szívük, a tüdejük! Örülnek annak is, hogy a bomba, a gránát, a nyomor, a gond nem tépte meg a becsületüket és nem hasogatta meg a hitüket. Örülnek annak, hogy a legfőbb Főorvos azt leletezi, ami rajtuk-bennük: nem-kéz, nem-láb, nem-csont, nem-vérpumpa, nem-tüdő..., hanem egy-egy vonás: az Ő arculatából. És örülnek annak is, hogy az Ő szakvéleménye nem megaláz és kirekeszt, hanem: átölel és fölemel.

Csak annak a bizonyos „egyáltalán“-nak nem tudnak örülni, sem az öregek, sem a betegek, sem a rokkantak.

Ez az „egyáltalán“ u. i. azt jelenti, hangsúlyozza, hogy korunk ember-értékelése nem egyéb, mint természetes szelekció, elsősorban fiziológiai kiválasztás, a különböző rostákon kihullottaknak pedig legfeljebb a szánakozók zavart vállvonogatása, könyöradománya marad „vigasztalásnak“...

Dehát kétségtelen az is, hogy e szelektálásban száz-meg ezerféle gyakorlati indíték érvényesül, amelyek persze mindmegannyi gazda-

sági, társadalom-politikai, sőt egészségvédelmi érvet is igazolnak.

Természetes lélektani jelenség az is, hogy mind a Rostálók, mind pedig a Berostáltak inkább elgyönyörködnek a kiválogatás pozitív eredményein (azok a számszerűségeken, ezek a maguk egyéni érték-élményeiken) semhogy negatívumokon keresnének igazítanivalót. Az Önmentségek felé kispángoló elme pedig buzgólkodik a felöltség áthárításán.

Az emberiségnek ez öntehermesítő ösztöne persze nem is új szándék, a módszerbeli civilizálódástól eltekintve: hagyomány, visszamenőlegesen a Taygetos-gyakorlatáig, vagy az állatvilág analógiájáig. Az ösztön-élet éthosza mindég a fiziológiai magasabbrendűségnek biztosít fizikai létjogokat, a maga „igazolását“-végső fokon — önfenntartási igényeiből meríti.

A keresztyén etika azonban éppen a természetes-kiválasztó ösztöniség ellenében követeli: „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.“

E parancsolat — ime — már eleve megadta az ember-értékelés egyetlen szempontjait: az emberét, aki tehát nem fiziológiai objektum, hanem mindegyik egyedében egy-egy külön, sajátos individuum. Teremtény-mivoltában: lényegé-

ben hordozója a maga sajátos, külön hivatásának, és függetlenül attól, hogy bármely fejlett vizsgálati (emberi) technikának van-e hozzávaló mérőeszköze; de függetlenül attól is, hogy a maga személyében milyen testi fogvatkozások terhét hordozza.

A szeretet pedig nem a szánsalom, nem a részvét, nem a sajnálkozás, nem is a könyörület, hanem az, ami totálisan érzékelhető lett Krisztusban.

És minél több kibuvót, mentésget, feltételt találnak ki korok, közösségek vagy társadalmak e parancsolat megkerülésére: érvényesége csak annál világosabb, érthetőbb és diadalmasabb.

És minél inkább hódol az emberiség egy talán csak új köntösökben rejtőző, de különben ősi utilitarizmus bálványának, például azzal, hogy kiszíveteli magából a hontalan öregeket, betegeket és rokkantakat, annál több olyan erkölcsi érték-tényezőről fosztja meg önmagát, amelyek felismeréséhez ugyan látó-képessége nincsen, de társadalom-építő és fenntartó akarásaihoz olyan nagy szüksége lenne rájuk.

Mert könnyű összegezni testi hibákat, fogyatkozást, rokkantságot, életéveket, de ki regisztrálta: a hűséget, az önfeláldozás tényeit, a becsületes készségek próbatételeit, a tűrő-hordozó készséget, az erkölcsi példaadás rugóit, az élő szeretet szótlan és cicomátlan megnyilatkozásait, a nevelő erőket — amelyeknek talán éppen következményei a testi hibák?

Ki számlálta meg a könnyeket, a gyötörtetés napjait, a halálközelség élményeit, a közöny és gyűlölet-ütötte mély sebeket, a gyászos órák-szakadását ezeken az arcon: öregeken, betegeken, rokkantakén?

Vajjon mi az, ami bennük szenved vagy szenvedett?

A romlottságnak, a gonosznak nincsenek könnyei és nincsenek ilyen sebei: nincsenek elvesztett gyermekei, otthona, családja, hazája, áldozatos lelke — hanem csak érdekei vannak.

Vajjon ezek ravaszságára van-e szüksége az emberiségnek, vagy azok jószágára?

Keresztyén ember és társadalom a feltétlen Szeretetnek szolgál és az ő szolgálata nem érdem, hanem boldogító kötelesség.

Ez Karácsony üzenete is. (b. a.)

HIREK

Az Ökumené európai segélyakciója keretében ez évben 2,519.780 dollárt osztott szét. Ennek az összegnek legnagyobb részét amerikai protestánsok adták, azután Svájc, Dánia, Svédország, Anglia, Norvégia. Legtöbbet kapott Németország (716.000 dollár), azután Finnország (80.000), Csehszlovákia (78.000), Ausztria (62.000), Jugoszlávia (50.000), Magyarország (46.000), Franciaország (44.000) Görögország (37.000 dollár).

Az Egyesült Államokban a 29 legnagyobb protestáns egyház, köztük a baptisták, methodisták, presbiteriánusok, lutheránusok, orthodoxok, november végén „National Council of the Churches of Christ in the USA“ néven egyesült. Az új egyesülésnek több mint 32 és fél millió tagja van.

Az „Allhatatosság“ újtestamentomi fogalma

Az Újszövetség eredeti szövegében az ennek a fogalomnak megfelelő görög szót magyarra állhatatossággal vagy kitartással fordíthatjuk le.

a) „Allhatatosság“ az evangéliumokban.

Máté 10. és a többi evangéliumok e résznek megfelelő helyei szerint a Jézus Krisztusban való hitre szóló elhívás döntő tényezője, a tanítványok sorsa ez: az Evangélium hirdetésének feltétlen szükségessége. A tanítványoknak, akik Krisztusban hisznek, az emberek elé kell lépniök, mint akik Isten közeledő uralmát hirdetik Jézus nevében és Őt tekintet nélkül a körülményekre Uruknek vallják. E megvallás miatt sorsuk általános gyűlölet, üldözés a világ részéről (Mt. 10 : 22). A hit megvallásának azonban keresztül kell mennie, a világ gyűlöletét le kell győzni. Ezt a feladatot fejezi ki Mt 10 : 22 állhatatossággal. Itt pedig nem csupán a világ támadásának, gyűlöletének állhatatos elszenvetéséről van szó, hanem offenzíváról, győzelmes elmentáadásról az örömmel hirdetése s megőrzése által. Allhatatosság tehát azt jelenti, hogy Krisztus nevéből állhatatosan vallást tenni, az elnyomatás alatt is hűen betölteni a kötelességet, amit az Evangélium hirdetése rejt magában. Az elnyomatás, üldözés általi szenvedésnek a célja nem csupán az, hogy a hívőket próbára tegye, hanem az is, hogy az embereket szüntelenül döntés elé állítsa: Krisztus mellett vagy ellen!

Az állhatatosságban ránk szabott kötelességnek „a végig“ kell történnie. Máté 10 : 21 azt is kifejezi, hogy némelyek számára ez a „végig“ az életük végét jelenti, mások számára az üldözés végét, tehát megszűnését, ami Máté 10 : 23 szerint az Ember Fiának megjelenésével következik be. Az állhatatosának e „végig“ -gel való kapcsolata jól megvilágítja az állhatatosság eszkatologikus jelegét. Az állhatatos hívő egész az idők végére, Krisztus visszajövetelére néz, tehát e fogalomban benne a várás, Krisztus visszajövetelének a várása

is. Aki mindvégig állhatatos marad, vagyis akár személyes életének végéig, akár Krisztus visszajöveteléig, az üdvözülni.

b) „Allhatatosság“ Pál apostolnál.

Az állhatatosság tartalma úgy amint azt az evangéliumokban látuk Pál apostolnál is döntő jelentőségű. Pál, akin beteljesedett Mt. 10 : 22, gyűlöletes lett Krisztus nevéért s példát adott állhatatosságával, mert hű volt Krisztus nevének megvallásában mind halálig.

A világ ellenséges magatartását Pál legtöbb esetben „nyomoruság“ (Rom. 2 : 9, 8 : 35) vagy „háborúság“-gal (Rom. 5 : 3, 12 : 12) fejezi ki. Háborúság vagy nyomoruság a neve annak a szenvedésnek, amit a keresztyéneknek a világ ellenséges magatartása miatt el kell szenvedniök. A világ magatartása ellenségeskedés Istennel, a világ számára az örömhír botrányozás és bolondság. Ezért a szenvedés elválaszthatatlanul hozzátartozik a keresztyén életéhez. A fogalom: nyomoruság, háborúság, szintén eszkatologikus jellegű, mert a Krisztus visszajövetelét megelőző utolsó idők elnyomatását jelenti, ami Jézus szenvedésével kezdődött meg. Ez a szenvedés plántálódik tovább a keresztyének életében. Tehát az elnyomatás, a szenvedést okozó háborúság, nem véletlen, hanem Isten tervéből származik, aki a hívőket szenvedéseken keresztül vezet az eljövendő dicsőségre. Ez erősíti meg a keresztyéneket a nyomoruság állhatatos elviselésére.

E ponton az állhatatosság passzív (szenvedőleges) jelleget mutat, de amint az Evangéliumokban, úgy Pál apostolnál is az állhatatosság a nyomoruság közepette aktív, tevékeny jelleget is hordoz. T. i. próbára teszi az Örömhír hirdetőit, hogy továbbra is vállalják-e a világgal szemben az örömmel offenzív hordozását, a hitvalló, tetteles keresztyén életet, vagy nem? Ez a pozitív jelleg pedig az elhívásunkhoz való hűség, minden körülmények között. Az állhatatosság, melyre a hívő a visszajövő Krisztus várásából meríti az erőt,

magában hordozza a reménységet. Csak azoktól várható, hogy az elnyomatás idején állhatatosak maradnak, akik a visszajövő Krisztusba vetett reménységből erőt merítenek arra, hogy a még elkövetkező nyomoruságnak örömmel és biznysággal nézzenek elébe (Rom. 12:12). Azok életében, akiknek dicsekedésük az ő reménységükben van, az elnyomatás állhatatosságot hoz létre. Ez a reménység, amely ily állhatatosságot szül a hívőben, a nyomoruság által és az állhatatosság által maga is megújul s nem szégyenit meg (Rom. 5:4).

A keresztyén ember sorsa azonban nem csak a Krisztus szenvedésében való résztvétel, mert Krisztus nem csak szenvedett, hanem feltámadásával diadalmaskodott is a szenvedés és halál felett. A vele való közösségben a hívőnek is része van a győzelemben, ami által a hívő, a keresztyén ember tele van vigasztalással, s ez az állhatatosságban hatékonyan munkálkodik (2. Kor. 1:5—6). Az a tény, hogy az állhatatosság a Krisztussal való közösségben van adva, világosan mutatja, hogy az nem emberi erény, hanem Isten ajándéka (Rom. 15:5). Csak azok életében, akik Isten szeretetét megtapasztalták, van értelme a buzdításnak, hogy maradjanak állhatatosak, hűek, „a mi Urunk Jézus Krisztusnak megjelenéséig“ (1. Tim. 6:11, 13).

c) „Allhatatosság“ a Jelenések könyvében.

A Jelenések könyvében az állhatatosság magában rejt még egy másik elemet is: Isten beszédének a megtartását, azaz engedelmességet az ő beszéde iránt (Jel. 3:10). Az a tény hogy a keresztyének nem erőszakossággal lépnek fel ellenségeikkel szemben, hanem olyan aktivitással, amely hitből és reménységből fakad, még nagyobb gyűlöletet váltanak ki maguk iránt. Ha a világ még olyan ellenségesen áll is szemben az egyházzal, a keresztyének örömet találnak állhatatosságukban, tudván, hogy keskeny az az út, ami az életre vezet. A keresztyének útja az állhatatosság, céljukat pedig Krisztus visszajövetelében érik el. „A kereszt az egyház jelene, Isten országa annak jövője, a türelem pedig a hozzá vezető út.“ (Luthardt.) (H)

HAT ÉVE

A huszonegyezők helye megüresedett. Oda hozták be az asszonyt, akinek gyereke született a vonaton. Félnyolc lehetett akkor. Kinéztem a páras, piszkos, repedt ablakon s mig' lassan forgott előttem a hólepte táj és amíg a könnyű, magas felhők között bujócskát játszott a csillagokkal a hold, arra gondoltam, hogy most karácsonyeste van. Unnepe az e világra érkező kicsi Jézusnak. Vándorlás közben született Ő is, idegen környezetben, kényelmetlen helyen, akár az a parányi gyermek itt a szomszéd szakszobában... A Biblia szavai szerint Krisztus megígérte, hogy visszatér erre a földre. És én akkor nem tudtam másra gondolni, mint hogy tisztességet kellene tenni az ujszülött előtt, amint azt annakidején a királyok tették.

Messze keleten fényes csillag égett a magasban.

A táskámban volt egy ősrégi ónkupa, amelyet még Bécsben cseréltem a táltost ábrázoló szobromért. A táltosért, aki ujszülöttet tart az ég felé. Jól jártam a cserével, mert olyan szobrot faragok én még, de annak az ónkupának a művészet már régen eltemette az idő. Gyönyörű szép munka volt, még rovásírás is volt rajta, de én azt nem értettem.

Előkerestem, megtöltöttem borral és átmentem a szomszéd szakszobába. Megálltam a pad végénél, amelyen az asszony feküdt, magához szorítva a csecsemőt.

Egy kicsit mintha magamhoz szólottam volna, beszélni kezdtem:

— Isten hozott, kismagyar. Reád köszöntöm ezt a borral telt kupát, ősi szokás szerint... Nem tudom, ki vagy és azt sem tudom, hogy ki leszel... Lehet, hogy Te leszel az új Megváltó... Mert Krisztus megígérte, hogy visszatér... s ennek bizony most igencsak ideje volna, mivelhogy kárhozatba rohan ez a világ... De lehet, hogy csak jelképe vagy a kicsi Jézusnak, akire ma emlékezünk, mivelhogy karácsonyeste van... Bocsánatot kell kérnünk Tőled ezért a szörnyűséges fogadtatásért... Ha mondanám, el hinnéd, hogy nem tehetünk róla... Elhinnéd, mert Te még ártatlan vagy és nem tudod, hogy az ember gonoszabb tud lenni a vadállatnál is... En tudom ezt, megvallom Neked... Nem akarok az első lenni, aki hazudik Neked, nem visz álnokságra a lélek... az, ami

most a mi népünkkel történik, nem annyira váratlan csapás, mint inkább megérdemelt büntetés, tisztító tűz és próbatétel, amelybe talán belepusztulunk... De itt vagy Te, kicsi magyar lélek, aki ígéret vagy és megváltás... Alázatos szívvel és buzgó várakozással köszöntelek Téged, akit az Ur elküldött közénk ezen a borzalmas karácsonyestén, hogy eltöröld és jóvátedd a mi bűneinket... Hozsánna Néked, Gyermek, segítsen Isten, kismagyar...!

Ezeket mondtam. Az emberek leszegett fölvel, némán ültek, amíg fenéig ittam a poharat.

A gyermek anyja sápadtan feküdt a kemény fapadon és lezárt szemhéjai közül lassan szivárogtak a könnyek.

Mire Esztergomba értünk, a Duna északi oldaláról már lőtték a várost, az elszórtan pukkanó aknák nagy riadalmat okoztak.

Váratlanul a pályaudvar környéke csapott néhány orosz vadászgép. Találomra dobott bombák robbantak. Az utasok között pánik tört ki. A katonák, fegyverrel a kézben rendet teremtettek: a félezer embert elosztották biztonságosabb helyekre. A mi köcsink utasai a másodosztályú váróterembe kerülnek, így mondták. Arrafelé vittük hát az asszonyt is, aki görcsösen szorította magához a gyermekét. Kétfelől fogták a karját, hogy el ne essen. Vitt bennünket a tömeg, szorított kegyetlenül. Ésoznd e u hátamat feszítettem neki a mögöttnök sodródóknak, hogy az asszonynak s a kicsinek levegője legyen.

De valahogyan megbotlottam, vagy elgáncsoltak, mit tudom én, elég az hozzá, hogy egy szemvillanás alatt összezsapott fölöttem az emberáradat. Nézd, a balkezem középső ujját azóta nem bírom mozditani.

Amikor felálltam végre s megkerestem a másodosztályú várótermet, ahová beosztottak, ott már zsufolásig megtelt minden pad és szék, még a földön is mindenütt emberek kucorodtak a csomagjaikon. Sokan már horkoltak is. Kimerítette őket a viszontagságos ut s most elbágyadtak a melegtől.

Csak az asztal körül volt hely. Mintha elhúzódtak volna az emberek onnan. A hatalmas függőlámpa alatt állott az asszony, aki a vonaton szült. A semmibe nézett olyan

üres tekintettel, mint akiből elszállt a lélek. Fejéről valahol letépték a kendőt, haja szürkén és csapzottan hullott a homlokába. A szeme alatt megsebesülhetett, mert a vér vékony csikban szaladt arcának mély, elkínzott barázdáin át a szája sarka felé. Ruhája is szakadt volt. Az asztalon feküdt a takaróból összeöltött pólya s benne a gyermek.

Halott volt...

... Igy taposták halálra a kicsi Jézust akkor, hat éve, karácsonyeste.

720 és 5 millió

A „Die Tat“ c. zürichi napilap folyó év nov. 18.-i számában olvas-tuk a következőket:

„A svájci kormánynak az a véleménye, hogy a mi országunk legalább 200 olyan menekültet kellene befogadjon családtagjaikkal együtt, akik az u. n. „nehéz esetek“ kategóriájába tartoznak, bár Svájcban még kereken 12.000 menekült és emigráns tartózkodik.

E 200 személy (50 tuberkulotikus, 150 öreg, rokkant vagy gyermek) befogadásával felmerülő kiadásokat az első évben 620.000 Frankra becsülik.

A kormány javaslata a szövetségi minisztereknél kétségtelenül termő talajra fog találni. Kérdés csak az, vajjon nem tudna-e a háborútól megkímélt Svájc sokkal nagyobb erőfeszítéseket tenni a rokkant menekültek befogadása terén. A kormány javaslata más országok erőfeszítései mellett, amelyek pedig a háboru ostorát saját testükön érezték, igen szerénynek tűnik. És mondjuk ki nyiltan:

720 millió Frank katonai kiadásokra a szövetségi költségvetésben és 5 millió Frank a nemzetközi menekült nyomor enyhítésére, ez egy örült viszonylat.

NÉMETORSZAG keleti zónájában a játékaru üzemeknek nem szabad karácsonyra angyal-figurákat előállítani. E helyett kék inges kommunista ifju alakokat kell gyártani.

A NEW YORK TIMES világlap szerint a new yorki városi főkönyvtár olvasótermében negyven Biblia van, különböző nyelvű kiadásokban, és ezeket minden hat hétben ki kell cserélni, annyira elkopnak a használatból. A különböző kerületi fiókkönyvtárakban összesen négyezer Bibliát használnak s a könyvtárosok bizonyítják, hogy a Biblia a legnépszerűbb könyv New Yorkban. (RIL)

DISPUTA

A német kérdés

A napilapok részletesen beszámoltak arról a nagy politikai és diplomáciai harcról, amely jelenleg a nyugati államok között Németország újbóli fölfegyverzésével kapcsolatban dúl. Bennünket ez a dolog azért érdekel, mert a kérdéshez legutóbb két prominens egyházi vezető is hozzászólt, akiknek véleménye és személye máris a vita gyújtópontjában áll. Ez a két személy pedig Niemöller lelkész és Barth Károly professzor, akik mindketten megegyeznek abban, hogy a németek újbóli fölfegyverzését határozottan elutasítják.

Niemöller és Barth életében bizonyos párhuzamot jelent az, hogy a hitlerista rezsimnek mind a ketten áldozatai lettek. Míg azonban ez Niemöllernél hosszú esztendőig tartó internálást jelentett, addig Barthnál csak annyit, hogy németországi professzori székét egy svájccal kellett felcserélnie. A fölfegyverzésben mind a ketten az annyira rosszemlékü német militarizmus föléledését látják, s ettől félnek. Elutasító magatartásuknak azonban mégis más és más az indítéka, ennek oka pedig abban van, hogy Niemöller német, Barth pedig svájci.

Niemöller mint német nacionalista tiltakozik a fölfegyverzés ellen, mert hiszen éppen ezt rótták fel legutóbb annyiszor a németek bűnéül, s mert egy kitörő háború ez esetben szükségképpen a nyugaton és keleten lakó németek testvérharcát jelentené. De tiltakozik azért is, mert ő az egész nyugatnémet államot elutasítja, amely Németország kettészakítását eredményezte. Hogy a német protestantizmus zöme keleten maradt s így Nyugatnémetország katolikus jellemező állam lett, amely Adenauer vezetésével határozott katolikus kurzust folytat, ez olyan tény, amely Niemöller passzivitását az egész nyugatnémet koncepcióval szemben tökéletesen megmagyarázza.

Barth objektívabb, amikor arra mutat rá, hogy a fölfegyverzés nem szabad, hogy a kommunizmustól való félelem karakterét viselje, s hogy a Nyugatnémetországban meg nem oldott szociális problémák hordják magukban a tulajdonképpeni kommunista veszélyt. Labilissá és naivvá válik azonban érvelése ott, amikor félelmének ad ki-

fejezést, hogy a német fölfegyverzés a „Szovjetunió kihívását” jelentené.

Niemöller és Barth egy pontban találkoznak, s itt mind a ketten evangéliumi magasságokban járnak, amikor a kommunista veszéllyel szemben az evangélium erejére hivatkoznak. Ezt valóban csak olyan hívő lelkek tehetik meg, akik reálisan számolnak Isten hatalmával minden féle földi hatalommal szemben. És így érthető az is, hogy a zürichi „Weltwoche” amely a keresztényiségben úgy látszik semmi mást nem lát, csak társadalmi rendet és egy politikai állásfoglalást, éppen ezt az „elspiritualizált” keresztényiséget veti Niemöller szemére. Meggyanúsítja Niemöllert

A keleti zóna ifjúságáról

irt figyelemre méltó cikket a németországi „Christ und Welt”. Tekintettel arra, hogy a módszer és a rendszer a keleteurópai országokban mindenütt ugyanaz, az alábbi sorok csekély változással a magyarországi viszonyokra is érvényesek lehetnek.

„Aki ma az orosz zónában jár, amelynek vidékeit és lakosait régebből ismeri, olyasmüt tapasztal, mint a külföldi barát, aki 1938-ban kereste fel német ismerősét, miután 5—10 éve megszakadt köztük a közvetlen kapcsolat. Az emberek érthetetlenül megváltoztak. Valamikor egészen értelmesen beszélhetett velük bárki, ma politikai közhelyeket szajkolnak, mint vallásos kinyilatkoztatásokat s azokat a józan értelem minden érvelése ellenére makacsul védelmezik.

Tübingenben azt mondta nekem egy 28 éves tanító — szilárd jellem és intelligens, lelkesedésre kész — hogy az u. n. demokratikus szabadság Nyugatnémetországban neo-kapitalizmushoz és neo-fasizmushoz vezet. „Szép, szép a szabadság, de mit kezdtek vele odaát? Kétmillió munkanélkülivel éltek, az újságjaikat, képeslapjaikat tele gicccsel, szemérmetlen pornográfiával s a szociális igazságtalanságok mintha megmerevedtek volna.”

Ezt mondta az orosz zónai tanító s aztán az új társadalomról beszélt és minden szava mögött ott állt a hit: az ember természettől fogva jó, de korlátlanul nevelhető.

A gyermekek saját korszakuk képét tükrözik inkább, mint szüleikét. Ez az arab közmondás jut eszembe, mikor drezdai vagy berlini fiukkal és lányok-

akkal, hogy azért tiltakozik, mert érzi a német evangélikus egyház összeomlását, de elfelejti a „Weltwoche” azt, hogy ezzel önmaga felett mondott ítéletet, mert elárulja, hogy még mindig nem tudott eljutni az evangélium lényéig, s még ma sem tudja komolyan venni a keresztényiséget.

Kérdés marad azonban továbbra is, hogy Barth a theologus és Niemöller a lelkipásztor kompetensek-e politikai kérdésekben nyilatkozni? S ha már ők mind a ketten komolyan állást foglaltak annakidején a nácizmus ellen, mert abban a totális állam egy formáját ismerték föl, miért nem foglalnak el most a kommunizmus ellen egy ugyanilyen aktív álláspontot? Erre a kérdésre még egyikük sem tudott kielégítő választ adni.

kal beszélgetek. A tizenhárom éves Péter szomjasan kérdez az itteni állapotokról s mikor elmesélem neki, hogy nálunk már nincsen jegyrendszer s bőségesen van enniváló, azt feleli: jó, de ezzel szemben áll a sok munkanélküli s az amerikai adósság. Aztán megint kérdez, de bármit mondok, mindent kivéd azzal, hogy „és mégis” ... „de azért” ... Rajta van már az iskola pecsétje, amely minden nyugatról jövő dolgot elátkoz. Aztán veszi a harmonikáját s indul az uttörök játékdélutánjára. Apja elesett Magyarországon. Anyja rezignáltan mondja: „Mit csináljak? Mindig ezeket hallja, s nem mondhatom neki örökké, hogy amit a tanítója állít, nem igaz. Vagy tiltsam meg neki, hogy ifjúsági szervezetekbe járjon? Magam is veszélybe kerülnék, s a gyerekből legfeljebb magányos, zárkózott, bizalmatlan embert nevelhetek.”

E két jellemző eset megvilágítja a keletzónai új generáció szellemi beállítottságát és magatartását. S ha azt hiszitek ti ott nyugaton, hogy például a pünkösti ifjúsági találkozó Berlinben kizárólag parancsra és külső erőszak hatására jött létre, akkor csak azt mondhatom, hogy igen veszedelmes illuziókban ringatjátok magatokat. Természetes, hogy az itteni fiatalság nem olyan vörös, mint a sajtó, vagy a Párt állítja ill. szeretné, de a balratolódás erősebb, mint azt nyugaton meglátni hajlandók.

Ma a 20—30 évesek között több az igazi és meggyőződéses hive a kommunizmusnak, mint 1945-ben. És ha a következő két esztendőben a gazdasági helyzet is megjavul itt, akkor ez a csoport tovább fog növekedni. Természe-

tes, hogy nagy ellenzéke is van a Párt-nak, de a régi ideálok képe mindinkább halványodik, különösen a fiatal-ságban, amely hamar felejt. Ellenzékben van az elégedetlenek csoportja, a sér-tődött magányosoké és akiknek adott-

ságuk és bátorságuk van ahhoz, hogy a maguk fejével gondolkodjanak és az után menjenek. De tartós szellemi ele-nállásra csak a krisztusi egyházak köré tömörült ifjuság képes." (pb)

törekedünk. Szeretnénk ezzel kap-esztendők óta az ökumenikus gondolat jegyében dolgozni, vagyis teljes meg-győződéssel és hivatalos programként is arra törekedni, hogy a felekezetek között fennálló ellentéteket elsimítsák és előkészítsék egy az egész világot átfogó keresztyén egység utját. Az új dogma híre minket lepett meg a leg-jobbban, mert ez a protestáns és katoli-kus egyházak közötti szakadékot csak kiszélesítette. Krisztus egyenes paran-csát szegnének meg, ha ez ellen vala-milyen formában nem tiltakoznánk.

Még Egyszer az új dogma

November 1.-én megtörtént Rómában a Mária testi mennybemeneteléről szóló új római katolikus dogma hivatalos kihirdetése. A fényes külsőségek kö-zött megtartott szertartáson milliós tö-meg vett részt, ami ebben az erősen szekularizálódott világban önmagában véve is impozáns jelenség. Volt azon-ban az ünnepségnek néhány olyan mozzanata, ami mellett nem mehettünk el szó nélkül.

Maga a kihirdetési aktus azzal kez-dődött, hogy a Szent Péter bazilikában trónusán ülő pápa lábai elé borult egy kardinális, s kérte, hogy az új dogmát mint isteni kinyilatkoztatást hirdesse ki. A pápa erre azt válaszolta, hogy ehhez előzőleg a Szentlélek segítségül hívása szükséges, mire a kórus a „Veni crea-tor Spiritus“-t intonálta. Ezek után tör-tént meg a hivatalos bulla felolvasása, amit a tömeg lelkes ovációval fogadott.

Tudjuk azt hogy a Mária-kérdés szá-zados fejlődés eredménye. Tudjuk azt is, hogy az utóbbi évtizedekben meny-nyit vitatkoztak a mennybemenetel kér-désén dominikánus és jesusita szerze-tesek. Tudjuk, hogy a Szent Péter ba-zilikában felolvasásra került bulla el-készítésén öt hónapig dolgoztak, tud-juk, hogy az okt. 31.-én megtartott püs-pöki értekezleten a résztvevők egy-hangu „placet“-el hagyták helyben az új hittételt. Nyilvánvaló, hogy mire a processzió a Szent Péter bazilikáig ju-tott, a dogma kihirdetése már befejezett tény volt. Ehhez a gondosan előkészí-tett és véglegesen elhatározott dologhoz miért kellett még az utolsó pillanatban a „Veni creator Spiritus“? Ugy érezzük, hogy a Szentlélek Uristent előzőleg kellett volna segítségül hívni, mert így, ilyen körülmények között az nem volt több hatásos ceremóniánál.

Az új hittétel lényege röviden a kö-vetkező: Mária testileg meghalt ugyan, de halála után röviddel lelke ismét egye-sült a testtel és így títetett fel a menny-be. Nos, Jézus Krisztus mennybe-menetelét látták és bizonyítják az apos-tolok és megírták az evangélisták. El-képzeltető-e, hogy ha egy ilyen min-den képzeletet fölülmuló csodás cse-mény valóban megtörtént Máriával, az évszázadokig minden említés nélkül marad? Már pedig ez tény; a II. szá-zadig, vagyis Mária valószínű halála után legalább száz évig róla a korabeli irodalomban egy szó sincs, mennybe-meneteléről pedig a IV. századig nem tud senki. Ha pedig a mennybemenetel nem történt meg, úgy az nem is vál-hatik egyik napról a másikra egy pá-pai deklaráció következtében történel-mi tényé, amiképpen nem lehet egy deklarációval a föld forgását sem megállítani, mert az minden deklaráció

ellenére tovább forog. Az új katolikus dogma logikus meggondolásokon ala-pul, s Mária mint a tiszta női ideál képe a predikációkat valóban új tartalommal töltheti meg, ez azonban nem oldja föl a történelmi hitelesség problémáját.

Római katolikus részről néhányan megbántva érezték magukat azért, mert a „Jöjjetek“ szeptemberi számában az új dogma hitelességét vita tárgyává tet-tük. Megvadtak bennünket azzal, hogy ellenségeskedést szitunk, pedig emigrációban inkább egységre kellene

Távol áll tőlünk, hogy bárkit is lel-küismeretében megbántunk. Mária vi-tánkat lezártuk, s most ugyanolyan öszintén mint azelőtt s talán még hang-súlyozottabban hirdetjük és üzenjük római katolikus testvéreink felé: Test-vérek, egyek lehetünk J é z u s K r i s z t u s b a n !

UJZÉLANDIAK A MAGYAROKÉRT

(Ezt a cikket Rev. G. Knight professzor ur Ujzélándból írta a „Jöjjetek“ számára. Rev. Knight nem ismeretlen a magyar pro-tesztánsok előtt, mert több évig volt Budapesten a Skót Misszió lelkésze. Nyelvünket is jól be-széli s a magyarság őszinte ba-rátja.)

Az ujzélándi presbiteriánus egy-ház a lakosságnak kb 25%-át kép-viseli. (Az angolul beszélő világ-ban „presbiteriánus“ ugyanazt a fogalmat fejezi, mint Európában a „református“.) Legnagyobb egy-ház az anglikán, a lakosság 45%-a, a római katolikusok száma 12 %.

Ujzélánd minden egyháza telje-sen független az államtól. Semmi-féle anyagi támogatást nem kapnak az államtól, de viszont az nem is támaszt semmiféle követelményt az egyházakkal szemben. Ez viszont azt eredményezi, hogy a tagoknak igen nagyvonalúan kell egyházukat támogatni, és valóban a legtöbb ember jövedelmének mintegy 10%-át adja egyházi és karitatív célokra.

Az ujzélándi presbiteriánus egy-házban nincsen sem püspök, sem szuperintendens. Minden évben új moderátort választanak, aki egy esztendei hatállyal az egyház el-nőke és a „General Assembly“ (Or-szágos Zsinat) elnöke. Az egész egyház 26 egyházmegyére van oszt-va, amelyek évenként szintén egy-egy moderátort választanak.

A mi missziói területünkhöz tar-toznak a Csendes Óceán szigetei, az Új Hebridák, Kína és India, va-lamint a Maori szigetek. A missziói

munkán kívül van egy állandó bi-csolatban rámutatni arra a tényre, hogy a világ összes protestáns egyházai már zottságunk, mely a kormánnyal tart kapcsolatokat és az a fel-a-data, hogy a kormányt figyelmez-tesse, ha úgy érezzük, hogy az a nép akaratával szemben ill. ellen-tétben tesz valamit. Van egy bizott-ságunk amely az új bevándorlók ügyével foglalkozik és vasárnapi iskolákat szervez elhagyatott, fő-képpen hegyes területeken. Motori-zált evangélizációs csoportunk kü-lönösképpen nyáron dolgozik az ilyen elhagyatott területeken. Má-sik csoportunk gyárakban végez szociális munkát, süketnémák kö-zött és aggmenházakban. Ujzélánd-ban állami iskolák vannak, de az egyháznak is meg van a joga, hogy saját iskolákat állítson fel, ha erre meg van az anyagi fedezete. A presbiteriánus egyháznak nyolc nagy gimnáziuma van.

Az ujzélándi egyházi élet sokkal bensőségesebb, mint Magyarorszá-gon. A gyülekezetek kicsik, sok-szor csak 2—300 lélek, s így azok valóban baráti társaságok amelyek közösen dolgoznak és együttesen végzik az Evangélium hirdetését. Istentiszteletünk annyiban külön-bözik a magyarországitól, hogy mi mikor imádkozunk ülünk, s mikor énekelünk állunk.

Az ujzélándiak úgy tudják, hogy a magyarok „jó református embe-rek“ s ezért igen szívesen látják őket, mert Ujzélánd erősen protes-táns jellegű ország és az is akar maradni.

Ő az estéje

Es meghallák az Ur Isten szavát,
aki hívös alkonyatkor a kertben jár
vára és elcsúszkál az ember és az ő
földébe az Ur Isten elől a kert fái
között. Szóltá ugyan az Ur Isten
az embert és mondta neki: Hol vagy?

I. Móz. 3:8-9.

Hívös alkonyatkor nyomorult
emberek felé közelget az Ur Hába
próbálnak elrejtőzni, meztelenségüket
betakarni, minden lépéssel
közelebb jö a megsértett és elárult
Főtség. Fenyegetően zúg a számon-
kérő kiáltás: Hol vagy?

Van-e ennél szörnyűbb vád?
Ráolvassa az emberre: nincs ott,
ahol lennie kellene. Elébe tárja ret-
tentő állapotát: hát ide jutottál?
Hol voltál, honnan estél ki? Zo-
kogva döbbenünk rá, hogy életün-
ket eltékozoltuk. Lehet ezt a kér-
dést egy darabig hallatlanná tenni,
nevetni rá, vagy túlkibábilni: egyszer
utólr, körül fog, mellen ragad. Elő
kell bujnunk, meztelenül, szegyen-
ben égve, az áruló bokrok közül.
Hová búvunk, mivel takarjuk el
magunkat, a közelgető ítéletet ho-
gyan távoztatjuk el, midőn az utol-
só ítéletkor a Székenülő ajakáról
hangzik el: Hol vagy, állj elő, fe-
lelj!

Hol vagy? Ez nemcsak vád, ha-
nem felelet, hanem vád. A vád-
tok már, nyugtalanul kiálló anyát,
aki gyermekét keresi és tivé teszi
érte a tájat? Isten így keres. Nem
feddözik, nem vádol, csak vár, vár
haza, akár bűnös, akár sárosan,
akár beteg, csak te jöjj, éppen te
és senki más! Miért rejtőzöl el,
miért nem felelsz, nem indulsz ha-

za? Rövid az alkonyat s jaj, egyszer
végetér. Siess, mert az idő siet;
már hullanak az árnyak s a hegy-
tetők biborban égnek, siess, amíg
a nap le nem bukik. Siess és ne
félj: mielőtt összeroskadnál, ő ma-
ga átkarol.

Hol vagy? Ez a legédesebb vi-
gasztalás. Lázalomból, vadul
kalapáló szívvel ébred fel a gyer-
mek. A szoba tele volt fenyegető
és vigyorgó rémrel s akkor felé-
hajol egy fényes arc és megszólal
a legédesebb hang: itt vagyok fiam,
én fogom a kezéd. Hol vagy? Hát
nem tudod, hogy te az én házam
vendége vagy? Hát nem tudod,
hogy ezt a világot én teremtettem,
bennem én vagyok az úr s egy veréb-

ADÁM HOL VAGY?

Oszlik a szívednek barna gyásza
Nagy fényben jön az Isten,
Hogy elcsúszkál leigazza.

Az arcát még titkolja, rejti,
De Nap-járatát nagy szájalommal
Most már sokszor rajtam felejtí.

Es hogyha néha-néha gyözők,
Ő járt, az Isten, járt előttem,
Kivonta kardját, megelőzött.

Fiádom, ahogy felkembem lépked
S az ő büs "Adám, hol vagy"-ára
Felelnék hangos szívverések.

Szívemben már őt megtaláltam,
Megtaláltam és megőleltem
S egyik lelkünk mi a halálban.

Ady Endre.

fiú sem hull le a fáról az én akara-
tom nélkül, ti pedig sok verebec-
kénél drágábbak vagytok? Hol
vagy? szól a halál óráján hozzátok.
Mit remegsz nagy vizeken léle-
lélek? kezemben viszlék át, mint
egy aranyhajót. Hol vagy? szól
meg, midőn szétszakad előttünk a
kárpit s mi belépünk a szemé-
szembelátás világába, mint a gyer-
mek a karácsonyfa elé.

Igen Uram, itt vagyok a Te or-
cád előtt és örökre itt is maradok.
Múlt pillanat a mi életünk, Te
vagy Uram az örökkévalóság. Kö-
rülvesznek minket a halál árnyéka-
orcád előtt a boldog örökélet dicső-
sége sugárzik. Bűnben, bajban eve-
zünk, fekete vizeken: örök szerel-
med fénybenuszó szigetje vár.
Köszönjük, hogy ismerhetünk Té-
ged, ez ismeretben szerethetünk s
a szeretetben Hozzád lehetünk ha-
sonlóvá. Köszönjük Neked, hogy e
mulandó világból hívogatsz az
Örökkévalóba s e látható világ om-
ladékairól általviszesz a láthatat-
lanba.

Erős köszál, Reád telepszünk,
kinyújtott kéz, hittel megragadunk,
atyal kebel, átölelünk, tündöklő
dicsőség, szeretünk és áldunk.
Adi kenyeret, szőlőlevét, a
szágot és békét, hitet és engedelmis-
séget. Pecsételd meg ígéreteidet és
véd be szívünkbe idelent: elmúlik
a világ és annak kívánsága is, de
aki a Te akaratodat cselekszi, meg-
marad örökké. Amen.

(Részlet Ravasz László: Munkák
könyvéből.)

ÚJ MAGYAR UT

az emigrációban élő ma-
gyarok magas színvonalú
havi szemléje

Megrendelhető Kiadóhivatalunk-
ban vagy:

München, Liebigstr. 39/I.
Germany

Előfizetni ill. Ausztriában
megrendelni lehet 11.- Sch.

Lelkipáldozó Szolgálatunk

Központi Irodánk címe: Bregenz,
Belruptstraße 8/II. Telefon: Bregenz
3-47-4.

ÍRJATEK

Az Ausztriai Magyar Protestáns Lelki-
gondozó Szolgálat hivatalos lapja

Szerkesztő: Ungváry Sándor.

Für den Druck Verantwortlich:

Ungváry János.

Kiadóhivatal: Bregenz, Belruptstraße 8
Druck von Paulus Rausch, Innsbruck

Krisztuson keresztül
egymással köt össze mindnyájunkat
az

Evangeliumi Világszolgálat

Akinek még előfizetése nincs
pénze kérje bizalommal a lap
ingyenes küldését

a kiadótól

Rev. Béla Szegedy, 1940. Clinton
Street, Buffalo 8. N.Y. USA.

" J Ö J J E T E K "

The December issue /Christmas No. 11-12/ of "JÖJJETEK" does homage to the birth of Jesus and reverence to the Christ who overcame the world. Yes it is just in this miserable, warlike world, full of hatred and wickedness that we are intent on giving testimony for the triumphant and victorious Lord.

Our leading article is about

the " New Christmas "

we are about to celebrate. This of course is not meant in the literal sense of the word "new" - for Christ's birth is a historical fact that happened once. It is far from the essence of Christianity to make much of Jesus as an infant. To day He is no more an infant, but the King of Heaven the transfigured Lord. By this birth God came among men and in this person the Kingdom of Heaven was realized on earth. The Christian Church fulfills its calling by manifesting the Lord's triumph.

Our rubric

"By the Light of Scripture"

quotes passages from "Homeward" the book of László Ravasz concerning the prayer "Thy kingdom come" The most perfect Advent longing is that for the kingdom of God - the fulfilment of which is salvation.

In

" United sheaf "

we bid farewell to our lately emigrated contributors. The Hungarian Protestant Community in Austria is continually diminishing in number, but our work among those who remain may not slacken. The emigrants' duty is to attract the attention of foreign countries to the brave fight which Hungarian emigrants - "Jöjjetek" among them - are putting up in Europe for the proclamation of the genuine Gospel.

Our Innsbruck contributor

in his summarises

the significance of the Hungarian Reformed Churches in the life of the nation. King Stephens saying: "only a nation of many tongues can be strong" has often been misinterpreted, as if our first king had meant to promote the growth of the nationalities. But this is a mistake: King Stephen wanted the values of Hungarians to become apparent on every side and the Hungarian soul to resound on a many-stringed harp. It is Calvinism that made this possible by first taking Hungarians to the West - for it joined Christianity to national interest.

" Escalade "

gives the story of the national feast of Geneva in December. The Pope and the Prince of Savoy had conspired against the Geneva Republic to overrun the town with their troops and capturing it, to reconvert its inhabitants to the R. Catholic faith. The watchfulness and heroism of the population frustrated the attack and the perilous being past, they foregathered to a Thanksgiving service led by the aged Béza and sang the 124th. Psalm; If God had not been with us..." Eversince "Escalade" /the assault by ladders/ is a national feast in Geneva and on this anniversary of liberation the 124 th. Psalm is sung in all its churches.

Our Hötting contributor writes on the

" Three Bishops "

The "Three Bishops" have now because a mere conception for the inhabitants of Hungary and Transylvania. They used to have their seat in Transylvania; the Reformed, the, the Unitarian and the Roman Catholic each one tending his flock. There never was any opposition between them as they knew and agreed in brotherly love that eventhough the ways and means of their pastoral service were different, they were of one mind in the great essentials. This brotherly Christian attitude kept the Hungarians up during the years of the Roumanian rule. In the momentary lull of history, when Kolozsvár /now Cluj/ was returned to Hungary, gratefull posterity named a beautiful square for the "Three Bishops" Since then a new earthquake has buried it but it is our duty to clear it up again and to restore the spirit of the three Bishops.

In the

" Christmas Story "

which recalls a bygone Christmas Eve, we also feel a breath of our beloved Transylvania. It is cold and snowing outside, but the fire is burning brightly and a Christmas tree lights up the room. Uncle Aron, the old "Székler" comes in to wish a happy Xmas and tells a story about Love that started from a clear mountain spring to conquer the world. But the black band was stronger and Love and seeking it, to put her to death. But they will not find her, for the white hosts are gathering round her, and when they will have grown more numerous than the black, Love will triumph.

Our contributor from Holland writes on

" Constancy "

in its New Testamentary sense. In the Gospels this has several significations. It is passive when withstanding the hatred and enmity of the world against Christian, whereas it becomes active when it proclaims the Gospel undaunted by suffering and persecution. Constancy must last to the end - which for some may mean the end of their life, for others, the whom "constancy" has the same meaning, lays stress on the misery of Christians and on the return of Christ that will free us from this misery. Here hope and comfort are associated to the conception of constancy, together with obedience to God's word - as in Revelation. All these together give the New-Testamentary sense of constancy as it leads the earthly progress of Christians to their goal.

"The Aged, the Sick, the Disabled "

are the subject of one of our helpers in Austria. He speaks of more refugees, who are unable to emigrate because of their age or their state of health. Such have been told over and over again - more or less tactfully - not to harbour any illusions and to be glad anyhow, that they are tolerated at all"... And these poor creatures are indeed trying to be glad; of having once been parents and grandparents - not even so long ago - and not merely a date or "data of condition". But of that "at all" of the way they are dealt with, they can not be glad, for this "at all" implies that in our times the password for appreciation of men is: "survival of the fittest" - that those left behind from the different medical examinations may not expect any consolation but pitying shrugging of shoulders. Christian ethics, however demand the opposite: "thou shalt love thy neighbour as thyself". This commandment eyes the standpoint: man is no physiological object but a separate, particular individual, the bearer of his vocation independently of what physical defects he suffers from. And love is not "being sorry" for others, but that which is perfectly revealed in Christ.

In the

literary part

of our paper we publish a part of the latest novel by the great Hungarian novelist: Albert WASS /now living in Germany/.

"A man by the roadside" This scene occurs in 1944, in a small Transylvanian village, when the Russian troops reached the frontier and the population was the danger facing of Russian occupation and of falling again under Rumanian rule.

We are also publishing two short stories: "The Invisible Spring" and "Ozman, the Believer" as well as three poems by Endre ADY, the greatest Hungarian poet of the XX-eth century.

In our

News column

We commemorate the sudden death of the Pannonhalma Abbot; Chrusostomus Kelemen, who was an evangelically minded of Roman Catholic and Protestant cooperation, we mention the ecumenic divine services in Salzburg and Villach, the hundredth jubilee of the Austrian Bible-Society, the hundredth anniversary of the new establishment of the Roman Catholic Church in England, the missionary work of the Valdenses Church, the ministers Fredervand and Hellstern's journey to Hungary, etc, etc.

" Dispute "

acquaint our readers with the question of German rearmament principally with the standpoint taken in it by Prof. BARTH and Pastor NIEMMLER. The latter - as a German nationalist - opposes rearmament, on plea of the Germans having been reproached for their militarism in the past. Barth's opinion he being Swiss - is more unbiassed, but his argumentation becomes naive, when he says that German rearmament would be a provocation to the Soviets. When however both refer to the power of God face of the Soviet peril, they soar to heights to which the Zürich paper, the "Wltwoche" could not rise, when it attributes Niemöllers opposition to the dissolution of the German evangelical Church.

In the same column we also publish an article on the youth of the Eastern zone from "Christ und Welt" and reply to the attacks against our article on Mary in the September issue.

A meditation on

"New Years Eve "

clothes our present issue - taken from "Homeward" by IÁSZLÓ RAVASZ the motto being Genesis 3, 8-9. "Where art thou?" the Lord asks us - and this call is the greatest charge yet at the same time the token of loving concern to which we must respond in contrition and faith:

"here I am Lord, before Thy countenance".

- o - o - o - o -

Edited and published at BREGENZ /Austria/ Bellruptstrasse 8.II.Tel: 3-47-41